ԹՎ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5839 — 1/14 ԱՊՐԻԼ 1905 — ՈՒՐԲԱԹ — 9 ՍԼԳԷՐ 1323 — ԹՎ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5839

Գրութիւն կամ տարեգիր եւ ի գրուիլիս պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈՒԼԻՍ, Գալաթիա, Զամանճոս փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառացիներու համար տարեկան	140	ղր.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	ֆրն
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղեկագիր Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Հայ Մամուլին մէջ ամէնէն անկեղծ լրագրապետը եղաւ Կարապետ Փանոսեան՝ իր հրատարակած Մանզումի էֆֆեար Թերթով, որուն չարունակումը մահէն յետոյ ապահովելու իմաստութիւնն ունեցաւ:

Զենք հասարքարար իր բացած եւ չարունակել չկրցած Փանոսեան եւ Ագապեան վարժարաններով, ոչ ալ իր ըստանձնած Պարիսարքարանի եւ Հիւանդանոցի մատակարարութիւններով, զի ասանք չէին իր բուն կոչումը: Իր բուն կոչումն էր հրապարակագրութիւնը, ուր գերազանց հանդիսացաւ: Բայց ինչպէս հին Հելլենաց մէջ որ եւ է հարատան կը սիրուէր ինքն անձամբ սանձնելու իր ասաղարկած եւ չատգոված դասը, Կարապետ Փանոսեանն ալ գիրեթէ միւս-նոյն ազուով կը մղուէր գործադրելու կամ մանաւանդ գործադրութեան օրինակ տալու այն խորհուրդներուն եւ առաջարկներուն, զորս կը թելադրէր՝ իր Թերթերբարբառ Թերթով: Ինչպէս որ չէ եղած եւ հաւանօրէն չպիտի ըլլայ հայ Թերթ մը որ իրենին չափ ազդեցութիւն ունենայ:

Օրինակի համար, երբ պէտք է կ'ըսէր, մեր վարժարանները բարեկարգել այս կամ այն ձեւով, կարծես գործնական օրինակ մը տալու համար թէ ի՞նչպէս պէտք են ըլլալ բարեկարգ կոչուած վարժարանները, կը տարուէր ինքը բանալու մէկ մէկ վարժարան իւրաքանչիւր տարի համար, Փանոսեան եւ Ագապեան, որպէս զի տիպար մը ընծայած ըլլար, ուսկից օրինակ առնէին եւ օգտուէին մեր դպրոցավար մարմինները: Իր բացած վարժարանները այս տեսակէտով եւ այս նպատակէն միայն ծառայելու եւ արդիւնաւոր եղան, քան իրենց յարատեւութեամբ եւ ընթացաւորս ընծայելով:

Դարձեալ երբ կը գտնար ու կը գտնէր թէ Պարիսարքարան և Հիւանդանոց լաւ մատակարարութիւն չունէին իր ժամանակին, անհասպէս բարեկարգութեան կարօտ էին, ամէն կողմէ զինքը մատնելով կ'ուզէին ասանձնելու անոնց մատակարարութեան գործը եւ բարեկարգելու ինչպէս որ ինքը կը հասկնար ու կ'առաջարկէր: Փանոսեան չէր կրնար մարժել, կը ասանձնէր, կը ձեռնարկէր իր առաջարկներուն գործադրութեան, բայց որպիսեաւ, ինչպէս ըսինք արդէն, բուն իր կոչումը այդ տեսակ գործեր չէին, այլ հրապարակագրութիւն եւ մի միայն հրապարակագրութիւն, չէր կրնար չարունակել եւ կը լքէր: Սակայն թէ՛ Փանոսեան եւ Ագապեան վարժարաններով եւ թէ Հիւանդանոցի ու Պարիսարքարանի մատակարարութիւններով ցոյց տուաւ դպրոցական եւ մատակարարական բարեփոխութիւններու այնպիսի ձեւեր, մեթոտներ եւ միջոցներ, որոնք իբր օրինակ ու տիպար ծառայեցին ուրիշներու եւ արդիւնաւոր եղան:

Նոյնպէս երբ կ'առաջարկէր հոգ տանել երեխայութեան պէտ հոգեոյզ գերազանց մը մեր մէջ մշակելու, որպէս զի բարքերը ազնուանան, զգացումները փափկանան, որոնք բարեւութիւն, գործնական օրինակն ալ ինքը կուտար՝ կազմակերպելով նուագահանդէսներ, որոնք առաջին էին մեր մէջ: Եւ բաղդին զարմանալի մէկ զուգադիպութեամբը՝ մինչ այս կէրակի իր յաղարկաւորութիւնը կը կատարուէր, ճիշդ միեւնոյն ժամանակ ալ Ս. Քրկչեան Հիւանդանոցի մեծ նուագահանդէսը տեղի կ'ունենար. կարծես թէ իր ոյնքան սիրած ու փափաքած մէկ գաղափարին գործադրութիւնը իր դամբանակնին մասը կազմէր, ուշէն իր հոգին կը թարաւոր:

Այլ ասիկա արդէն թէ Կարապետ Փանոսեանի բուն գործը տասնք չէին. լրագրութիւնն էր, եւ հոն ալ իր իրական դերը եւ ազդեցութիւնը կը կատարեր այն բանին մէջ որ յաւիտենական քննադատ մը էր: Քննադատութիւն խիստ, յարեւան, կծու, վիրաւորիչ. ահա Փանոսեանի բուն կոչումը, որուն համար ստեղծուած էր իրապէս: Ազգին մէջ ո՛չ ոք եւ ոչինչ չմնաց որ իր գրչին ուժգին հարուածներուն չենթարկուեր իր իբր լիսնամեայ հրապարակագրութեան չրջանին մէջ:

Բայց ինչ որ կը կազմէ Կարապետ Փանոսեանի ճշմարիտ արժանիքը իբրեւ անձնական հրապարակագիր, սա էր թէ իրմէ ամէնէն աւելի ուժգնապէս քննադատուած ու վիրաւորուած եւ իրեն դէմ տաղանդութիւն ուրեմն մարդն անդամ չկրցաւ ըսել թէ Փանոսեան անկեղծ չէր, անշահախնդիր չէր, համազուած չէր իր քննադատութեանց մէջ, թէ տաճարի համար կ'ընէր. թէ ժողովրդականութիւն շահելու, աւելի թերթ քաշելու համար կը շարժէր գրիչը երբ այնքան սասկապէս կը ձաղկէր ու կը մրակէր անխիղճ: Ընդհակառակը ամէնքը կ'ընդունէի եւ կը խոստովանի թէ Փանոսեան անկեղծ համազուսով, անշահախնդիր ոգւով եւ իսկական գաղափարով կ'ընէր ինչ որ կ'ընէր, ինչ որ կը գրէր, զի կը կարծէր թէ ճշմարտութիւնը այդպէս էր, իրաւունքը ինչ էր: Իր համազումն ու գաղափարը անկեղծ էր: Եւ հնար չէր որ իր համազման հակառակ խօսէր կամ գրէր: Ոչ չա՛ն, եւ ոչ խարդ իրեն վրայ չէին ազդեր. ինչ որ կը զգար, կը համազուէր, այն էր իր խօսած կամ գրածը:

Թէ ո՞րչափ ճիշ կան, չըսելու համար թէ բնաւ չկան այսպիսի մարդիկ մեր հրապարակագիրներուն մէջ, այնչափ բացայայտ է, ոչչափ մեծ է Կարապետ Փանոսեան իր այդ նկարագրով զոր անարկուն, անկիրջ եւ անաղարտ պահեց մինչեւ իր լեռին վերկեանը:

Ահա այս էր Մանզումէի էֆֆեարի հիմնադիր Կարապետ Փանոսեանը՝ իր ընդհանուր գիծերով միայն ներկայացուած:

ՕՇԻՍԱՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋԸ

Բացայայտ ճշմարտութիւն մըն է թէ կանոնաւոր ուսում կարելի է ակնկալել միմիայն դպրոցներէն: Սակայն, դպրոցին չոր չենքը պիտի կրնա՞ ճշմարիտ կոչմանքին վրայ ազդեցութիւն մը գործել: Անշուշտ ո՛չ: Ուսուցիչն է որ այդ գործը պիտի կատարէ: Այժմ եթէ ուշադիր ակնարկ մը նետենք մեր ազգ. վարժարաններէն ներս, կարծեմ չպիտի անտրկինք հոն գտնելու, իրենց կոչումին անգիտակ, իրենց պաշտօնին անարժան չատ մը ուսուցիչներ, որոնք բազմապահանջ եւ փափուկ գործ մը սառնձնած, կը վառնգեն մատաղ մանուկներու կեանքը, եւ միեւնոյն ժամանակ կը վարկաբեկեն իրենց պաշտօնը:

Արդարեւ չատ ցաւալի է այս պարագան մեր վարժարաններուն համար, քանի որ կը տեսնենք թէ ուսուցչութեան պէս փափուկ գործ մը այսօր յանձնուած է չըսեմ անուս, այլ այդ պաշտօնին ամէնէն տարրական կէտերուն անգիտակ անձերու: Ոմանք ասկի՞ կարծ մը առած իր ոտին մէջ՝ կառարեալ հոգածութիւնով կը ջանայ յանձնարարուած ձեւը ասալ անոր, իսկ ուսուցիչը մանուկին լեզուական ուղեղը առած իր մատներուն մէջ՝ պէտք է տայ անոր վարելուն ձեւ մը, պէտք է երեւան հանէ հոն ծածկուած մարդարիտները: Արդ՝ ուսուցիչը ո՞րքան հմտութեան, ո՞րքան ձեռնհասութեան կը կարօտի իր այս բազմապահանջ գործին կիրարկման մէջ: Իր մատներուն ներքեւ գտնուողը, արծաթ չէ եւ ոչ ալ ոսկի, այլ մանուկին գանկը: Այս պարագային մէջ՝ մեր ուսուցիչները պիտի կրնա՞ն անթերի կերպով կատարել իրենց այդ պարտականութիւնը. հաւանական է որ կատարողներ գտնուին, ասկայն կարծեմ ասւաւր թիւ մը պիտի ներկայացնեն ամէն անանձկին մեռն:

Լաք անգլիացի մեծ մանկավարժը իր բոլոր մանկավարժական տեսութիւններուն մէջ, մանաւանդ իր «Կրթական մտածումներուն» (toughts in fact of education) մէջ դասախօսելու եղանակին վրայ խօսելով այնքա՛ն դժուարին կէտեր, այնքան փափուկ պարագաներ կը մատնանշէ որ առանց երկմտելու պիտի ըսենք թէ «Վարժապետութիւնը տրուեսանելու արուեստն է»: Ո՛չ միայն այս մանկավարժը, այլեւ աշխարհիս ամէնէն բեղուն գրիչներն անգամ դրպէս ապացուցած են թէ «ուսուցչութիւնը ամէնէն դժուար գործն է»: Դժբախտաբար մեր մէջ ամէնէն դիւրին, ամէնէն պարզ գործը կը նկատուի, քանի որ այսօր կը տեսնենք թէ գրբաքիրը երբեր անգործ մնայ, ուսուցչութեան կը դիմէ: Խմբագիրը երբ ձարձրանայ իր գործէն, իրեն ասպարեզ կ'ընտրէ ուսուցչութիւնը ընդհանրապէս, արհեստաւորը երբ կը տեսնէ իր արհեստին անգործացուցիչ վիճակը, ուսուցիչ կը դառնայ, կը բաւէ որ քիչ թէ ուսեալ ըլլայ եւ գաւազան մը կամ ակնոց մը ունենայ: Այս խօսքերուս արդարացի ըլլալը հասկնալու համար, երկար բարակ խորհրդածութիւններու հարկ չկայ, հարցընենք ուսուցչի մը թէ արդեօք ո՞ր հովիւը զինքը վարժապետութեան մղած են. պիտի տեսնենք թէ այդ պաշտօնեան ժամանակին կամ գործ գտած չէ եւ կամ թէ պաշտօնէի ըլլալով տարեսած է դասատու ըլլալ: Բնականաբար ուսուցչական այդ տեսակ խաւերի մը մէջ Դիոգենեան լապտերով միայն պիտի կրնանք գտնել փնտրելու կարող եւ ուսուցչական մարմին մը, որոնց միայն կը պարտինք արդարեւ այսօր մեր կրթական լարկերէն ամենց լուսոյդիմութիւնը:

Սակայն այս անպատեհութիւններուն իբր միակ շտկարար ուսուցիչները նկատել, ըստ իս տեսել է. քանի որ անոնք պարզապէս վարձկան պաշտօնեաներ են, այլ լանցաւորը անոնք են որոնք իբր դասատու կը վարեն կարգ մը տեսակներ: Շատ տեղեր կարող եւ արդիւնաւոր դասատուներ տեսնուած են, որոնք փոխանակ վարձատրուելու, դասատփեսուած են, եւ հարիւ տարի մը միայն կրցած են հոն պաշտօնավարել. Ինչու, — Որովհետեւ պէտք եղած չողջութիւնը, խնկոկութիւնը ըրած չեն հոգաբարձուներուն կամ թէ Թաղ. Խորհուրդի պատասխանատուներուն: Ահա ցաւալի պարագայ մը որ տարի տուած է շատ մը կարող դասատուներու ուսուցչական ասպարէզէն հեռանալուն:

Արդարեւ տասնք չատ տխուր իրողութիւններ են որ ծագում առած են, տասնլին՝ ազգաս ուսուցիչներու տառապանքէն, իսկ երկրորդ մեր ժողովուրդին ազիատութենէն, որպիսեաւ ան դեռ հասկցած չէ թէ ուսուցչութիւնը մասնաւոր արուեստ մըն է եւ առանց նկատի առնելու թէ ինչով կը զանայ յանձնարարուած ձեւը ասալ անոր, իսկ ուսուցիչը մանուկին լեզուական ուղեղը առած իր մատներուն մէջ՝ պէտք է տայ անոր վարելուն ձեւ մը, պէտք է երեւան հանէ հոն ծածկուած մարգարիտները: Արդ՝ ուսուցիչը ո՞րքան հմտութեան, ո՞րքան ձեռնհասութեան կը կարօտի իր այս բազմապահանջ գործին կիրարկման մէջ: Իր մատներուն ներքեւ գտնուողը, արծաթ չէ եւ ոչ ալ ոսկի, այլ մանուկին գանկը: Այս պարագային մէջ՝ մեր ուսուցիչները պիտի կրնա՞ն անթերի կերպով կատարել իրենց այդ պարտականութիւնը. հաւանական է որ կատարողներ գտնուին, ասկայն կարծեմ ասւաւր թիւ մը պիտի ներկայացնեն ամէն անանձկին մեռն, որոնք այս կենսական գործին առջեւ կ'անձրկին մնան:

Սակայն այս անպատեհութիւններուն իբր միակ շտկարար ուսուցիչները նկատել, ըստ իս տեսել է. քանի որ անոնք պարզապէս վարձկան պաշտօնեաներ են, այլ լանցաւորը անոնք են որոնք իբր դասատու կը վարեն կարգ մը տեսակներ: Շատ տեղեր կարող եւ արդիւնաւոր դասատուներ տեսնուած են, որոնք փոխանակ վարձատրուելու, դասատփեսուած են, եւ հարիւ տարի մը միայն կրցած են հոն պաշտօնավարել. Ինչու, — Որովհետեւ պէտք եղած չողջութիւնը, խնկոկութիւնը ըրած չեն հոգաբարձուներուն կամ թէ Թաղ. Խորհուրդի պատասխանատուներուն: Ահա ցաւալի պարագայ մը որ տարի տուած է շատ մը կարող դասատուներու ուսուցչական ասպարէզէն հեռանալուն:

Արդարեւ տասնք չատ տխուր իրողութիւններ են որ ծագում առած են, տասնլին՝ ազգաս ուսուցիչներու տառապանքէն, իսկ երկրորդ մեր ժողովուրդի ազիատութենէն, որպիսեաւ ան դեռ հասկցած չէ թէ ուսուցչութիւնը մասնաւոր արուեստ մըն է եւ առանց նկատի առնելու թէ ինչով կը զանայ յանձնարարուած ձեւը ասալ անոր, իսկ ուսուցիչը մանուկին լեզուական ուղեղը առած իր մատներուն մէջ՝ պէտք է տայ անոր վարելուն ձեւ մը, պէտք է երեւան հանէ հոն ծածկուած մարգարիտները: Արդ՝ ուսուցիչը ո՞րքան հմտութեան, ո՞րքան ձեռնհասութեան կը կարօտի իր այս բազմապահանջ գործին կիրարկման մէջ: Իր մատներուն ներքեւ գտնուողը, արծաթ չէ եւ ոչ ալ ոսկի, այլ մանուկին գանկը: Այս պարագային մէջ՝ մեր ուսուցիչները պիտի կրնա՞ն անթերի կերպով կատարել իրենց այդ պարտականութիւնը. հաւանական է որ կատարողներ գտնուին, ասկայն կարծեմ ասւաւր թիւ մը պիտի ներկայացնեն ամէն անանձկին մեռն, որոնք այս կենսական գործին առջեւ կ'անձրկին մնան:

Սակայն այս անպատեհութիւններուն իբր միակ շտկարար ուսուցիչները նկատել, ըստ իս տեսել է. քանի որ անոնք պարզապէս վարձկան պաշտօնեաներ են, այլ լանցաւորը անոնք են որոնք իբր դասատու կը վարեն կարգ մը տեսակներ: Շատ տեղեր կարող եւ արդիւնաւոր դասատուներ տեսնուած են, որոնք փոխանակ վարձատրուելու, դասատփեսուած են, եւ հարիւ տարի մը միայն կրցած են հոն պաշտօնավարել. Ինչու, — Որովհետեւ պէտք եղած չողջութիւնը, խնկոկութիւնը ըրած չեն հոգաբարձուներուն կամ թէ Թաղ. Խորհուրդի պատասխանատուներուն: Ահա ցաւալի պարագայ մը որ տարի տուած է շատ մը կարող դասատուներու ուսուցչական ասպարէզէն հեռանալուն:

Արդարեւ տասնք չատ տխուր իրողութիւններ են որ ծագում առած են, տասնլին՝ ազգաս ուսուցիչներու տառապանքէն, իսկ երկրորդ մեր ժողովուրդի ազիատութենէն, որպիսեաւ ան դեռ հասկցած չէ թէ ուսուցչութիւնը մասնաւոր արուեստ մըն է եւ առանց նկատի առնելու

ՍԱՓՓՈՒԹԵՆ ԲԱՂԴԸ

(ՀՈԴԵԽՕՍՈՒԹԻՒՆ)

Կարելի՞ է ուրանալ կեանքին մէջ բաղդին կատարած դերը, այսինքն այն անբացատրելի, խորհրդաւոր եւ անմատնելի բանին՝ որ մարդուն հասկցողութենէն խուսափող դիպուածներու արդիւնքն է: Բաղդը՝ յարմարութիւն է, ճակատագիրը, երջանկութիւնը եւ ձախողութիւնը: Կարելի չէ ըսել թէ ա՛յրկէ կուգայ ան, եւ չենք գիտեր թէ ա՛ր գ'երթայ: Կ'ուզենանք թէ ինչո՞ւ ժամանակ եւ իւրովի կը հարցնենք թէ ի՞նչպէս իր թիկունքը դարձաւ:

Օյլերը կ'ուսումնասիրեն եւ կը կոչեն ասկաւին բաղդը՝ «Գալի Թիֆի», — լաւ բաղդ»: Անոնց համար ան կը ծէր ճակատագրի կամ բաղդի դիցուհին, զոր երբեմն կայր կը ներկայացնէին եւ որուն մեհեանները կը կանգնէին: Ցայսմի է թէ ի՞նչպիսի հաւատքով կ'ընդունէին անոր պատգամները եւ փափաքները:

Այսօր մարդիկ ինքզինքնին իրենց ճակատագրին միակ գործիքը կ'ընդունին, եւ իրենց երջանկութեան աղբիւրը իրենց եւութեան մէջ կը փնտռեն:

* *

Մարդիկ իրենց բաղդը կը չափեն իրենց գործերու յաջողութեան ասաիճանէն: Շատ փաքիկ են մեղադրելու ճակատագիրը՝ իրենց գործած սխալներուն համար: Թանինո՞ր կան, որ իրենց կեանքին մէջ երջանկութեան բոլոր չափաղ թաւքերը ունենալով հանդերձ՝ կարծեցեալ են:—Ձարտարութեան, լաւագոյն աշխատութեան եւ յարատեւութեան պակասութիւնն է ասոր պատճառը:

Ուրիշներ, ընդհակառակը, առանց օգնութեան եւ խորհուրդի, ոչինչէ մը ծագում առած՝ հարստացած են. ասոնք իրենց իսկական գործերուն փառապանծ զուարճէրն են: Դիպուածը իրենց ճամբուն վրայ ցցած է պատնէշ մը, որմէ ո՛չ ոք պիտի կրնար օգտուիլ եւ զոր իրե՛նք միայն ճարտարութեամբ կրցան հատով մը: Տասը-տասնհինգ լիպրա ծանրութիւն ունէին: Որսորդները բազմաթիւ նպատակներ որսացին, որոնց միսը շատ համեղ է: Հարիւրաւոր նպատակներու միսերը ծխեցին ու պահեցին, առանց հաւուի առնելու անոնք որ, ասկէն Ճուլիֆէի ճարտար մատներուն տակ, համով հատով մատաղներու (pâté) կը վերածուէին:

Մինչ ասպագալի անդղէններն կը մթերուէին, տորեաւ ուտելիքներն ալ պէտք եղած խնամով կը պատրաստուէին: Շատ մը բուսեաւոյն նպատակներ օրուան ճաշերուն յատկացուեցան: Որսորդները, ինչպէս նաեւ Մաք Նարի ալխատաւորները բերներնուն համը գիտէին, երբ սեղանին վրայ դասէին երի թարմ ու համեղ մրս: Տիկին Ճուլիֆէի ալխատանոցին մէջ՝ այդ կրծող կենդանիները խոնարհական ալաղան փոփոխութեանց կ'ենթարկուէին: Ճարտար էիրը կը գերազանցեր իր խոնարհական ալխատութեանց մէջ, ինչ որ մեծ ուրախութիւն կը պատճառէր իր տանտէրտ տիւանին: Այս վերջինը միշտ գովեստ կը մուրար իր կնոջ համար, բան մը որ չէր զլացուեր բնաւ:

Զբաղին թռչուններ ալ եկան զանազան ազգ: Ամենէն առաջ՝ ասոնք՝ ասոնք՝ ասոնք

ատէր պատանիներուն յիշեցնելու չափ ճաշակ են չտար։ Ունին երեք քահանաներ՝ որոնց երկուքը սեղոյի են, իսկ մէկը՝ Պոլսեցի, Տ. Նշան քահանայ Բարսեղեանն, որուն ունեցած արժանիքի մասին խօսիլ անելորդ է։ Սակիշ առաջ Վ. Ոսկերչեան «վարդապետ թէ քահանայ» թարգմով Արեւելքի մէջ գրած յոդուածով մը դիտել տուած էր քահանաներուն ունելի ուսեալ ըլլալուն կարեւորութիւնը. մենք ասիկա չպիտի կրկնենք, այլ հոս պիտի ուզենք ալ մի՛ երեք պատ մը որուն նմանութիւնը կը փափաքինք մեր ուրիշ չատ մը քահանաներուն վրայ ալ տեսնել։ Տէր Նշան քահանայ կարող քարոզիչ մըն է։ Տեղացիներէ Տ. Մուշեղ ծերացած է ալ. իսկ Տ. Դաւիթ նորընծայ մըն է որ գիտէ լաւ ձայնդրութիւն եւ սովրած է Պապա Հայրապետէն. բաւական զարգացած է. օգտակար եկեղեցական մը ըլլալու ընդունակութիւնները կ'երեւան իր վրայ։

Կրթական.— Տասնակ մը տարիներ առաջ Պոլսեցիներ կրթական տեսակէտով չա՛տ հետ մնացած էր. բայց հիմա ա՛ւելի քանի ու ալյատութիւն չի զլացուիր իր կրթակցին վիճակին բարձրանալուն համար։ Հասարակի վարժարաններու տրական բարձրին վրայ ըսելու շատ բան չունինք. թաղական ուսուցիչներ են թէեւ գործին գլուխը գտնուղները, բայց կարգ մը ազգա ծնողներ պատճառ եղած են որ վարժարանը տարուէ տարի չկենայ յառաջդիմել։ Տղաք տարեցմամ կը հանուին դպրոցէն եւ առոր հետեւանքը ըլլալով, Պոլսեցիներ՝ որոնք անգիտակ կեանքի պայմաններուն — արդիւնք թերի դաստիարակութեան — իրենց ստացած ցաւթանքը Բագասի բուլվարին մէջ կը հալեցնեն. կարգ մը ծնողներ սա յանկերգը կը կարդան. «Իրենց ճակատին քարինքն է՝ Թա՛ղ վալեն»։

Աղջկանց բաժինը նախանձելի ըլլալու աստիճան լաւ է. տասնըմէ տարեկան աղջիկներ կը տեսնուին. որոնք կ'ուսումնասիրեն վարժարանի. մաքի հետ ձեռքի ոյնասութիւններուն ալ ուշ կը տրուի։ Պոլսեցիներէն ալ ուշ կը տրուի։ Պոլսեցիներուն աղջիկներուն չատ պիտի պանիր այն ասպնջարարութիւնը՝ որ պահ մը պիտի ապրեցնէր դիտողը։ Օր. Մարգրիտ Զիլմէեան, որ միեւնոյն տանն ձեռագործի վարժուհին է, տեղւոյն առջի Միութիւնին զնահատութիւնն բուն ալ ժամացած է, ձեռագործի մէջ ցուցուցած իր ճարտարութիւններուն համար։ Վարժարանը իր չբնաւորութիւնը պիտի ունենայ հեռագիրեն։ Երկու տեսակ ուսկեբանները կարեւոր թիւ մը կը ներկայացնեն։

Վաճառականութիւն.— Տեղացիք ընդհանրապէս կը զբաղին վաճառականութիւնով. կ'ունկորը, դերձակը եւ փեսինով. ասոնք ունին ուրիշ գործ ունցողներն են։ Վաճառականութիւնը գրեթէ Հայերուն ձեռքն է։ Պոլսեցիներն կ'արտածուին ընդհանրապէս արմաղ ցորեն, գարի, եգիպտացորեն, սիսեռ. ոչխարի եւ ծխախոտի արտածութիւնն ալ բաւական գանացուցիչ է։

Ս. Գ. ԵՂԻԼԻԱՆԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՀԱՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Պալթիկի նաւաբաժինը.— Նաւային զորամասերուն մեր.— Ռոճեսթվենսքի ծովակալ — ձերբոնական նաւատորմը։

Բաթիզ, 10 մայիս.— Քանի զ ն ւ ս բական քանդարը Պ. Պ րեէ «Ռ ճեսթվենսքի Մրնկափուրի մէջ» խորագրին տակ սա տեսութիւնը կը.է.

«Ռոճեսթվենսքի կատարած շարժումին ընդդիմակութիւնը միայն, Բրանդ Թատէն մեկնելով Զինաւ ծովերան մէջ գտուի երթալու համար, միաքերը վերստին կը ստանի նաւային պատերազմին մեծ թուականներուն եւ առոլորդնէ կը չտի ա՛ր ազգ ազնուի հո՛սկուութիւնը ռուս ծովակալին համար որ այդ հեռաւոր ջուրերուն մէջ պիտի երթայ պաշտպանել իր երկրին դրօշը։ Անոր արարքը, ա վիճելի կերպով մեծ, հերքում մըն է անկման ոյ. վճռոյն զոր օգտատ 10։ օրը եւ լուսնար 2ի ա՛ձնառութիւնը ալ ձգելու երեւոյթը ունէին ռուսական նաւատորմին դէմ։ Մրնգամայն կը միտ, գէթ մասամբ, վերստին ձեռք անցնել ան արիրպատութիւնը զոր երբեմն Ռուսիա ունեցաւ, եւ որուն մէջ հնարաւոր եղաւ Մարգարէ Արեւելքի ջուրերուն մէջ։ Եթէ ամէնէն լուսանկարները այդ մասի. իրենց ունեցած յոյսերը բացարձակապէս չեն լուսներ, գէթ սա կը խատաւ իր թէ Ռ ճեսթվենսքի կրնայ չատ չարիք հասցնել հակառակորդի։ զան կողմնորոշել եւ կատարելիք ա ոդաց ճակատամարտ մը մէջ իր նաւերուն կրնայ ինքաներ հասնար հասարակ անոր։ Ա դ ճակատամարտին տարբերութիւնը պիտի երթան եւ նոր տեղ գտնուած երեք լեռնարկաներ, ուն հոս պ'ուի կազմեն չարժուն պաշտպանողներ որ ա՛ն հրամեցնէ իր պաշտպանութիւնը եւ ամրոցներ։ Այդպէս է ընդհանուր ծրագիրը. գրեթէ թերեւս միլոցները Ռոճեսթվենսքի ունի։ Հաշտութիւնն մասին անոր ունեցած բացարձակ ի՛ր օրինաթիւնը ալ հոս բանով մը չի կրնար սահմանափակիլ այն պահուն երբ իր երկրին ջուրերէն հեռուն կը նաւարկէ, առանց լինակէտի, առանց նոյն իսկ հաղորդակցութեան, վասն զի զայն Ուրաալի հետ հաղորդակցութեան դնելիք ընդհանրապէս մեկ հեռագրաթելերը օտար ափերու մէջ կը պատկանին եւ սահմանափակ կերպով միայն կրնայ գործածել զանոնք։ Իր արարքներուն գլուխին պատասխանը ալեւս չի գտնուիր այն տարամ հրամաններուն մէջ զոր ստացաւ ճամբայ ելած միջոցին, այլ այն ուղղակիական կացութեան մէջ, որուն հետ դէմ առ դէմ պիտի դայ, երբ անգամ մը մտնէ Թշնամի նաւատորմիններու գործունութեանց շրջանակին մէջ։ Անոր քննութեան հիմերը կենդանի են. հեռուն կարելի չէ կարծիք մը կազմել, ոչ ալ ելդիւ վերլուծել, եւ ոչ ալ փորձել անոր իրական մտադրութեանց մասին եղած կասկածները։ Սակայն կղզիներէն ոմանին անոր յանկարծակի դուրս ելնելը միթէ յառաջաբանն է յարձակողական շարժումի մը, որուն պիտի ձեռնարկէ անպայմ։ Մրթէ կը լսուի առանձինն պարտութեան մատնել Շիմատուրի նաւատորմիղը, որ զրահապատ երեք խոշոր յածուրդներէ ու թորպիլոնաւերու խումբէ մը կը բաղկանայ եւ հաղորդուած բոլոր տեղեկութիւնները այնպէս կը ներկայացնեն թէ յանուամբ ամբէն ի վեր Պորնէոյի չրջականերուն վրայ կը հսկէ։ Մրթէ Նաթանա կղզինները դրուել կ'ուզէ, որուն ցեղապետը իրենց իրաւասութեանը ենթարկած են Ճաբոնները բաւական ատենէ ի վեր, եւ ուր, պատերազմէն առաջ, երկու հին յանուանկներ՝ Քոնկո ու Կիվկի կեցուցած էին Միայուն կերպով։ Ա դ առթիւ Ճաբոններուն գործելու բացարձակ ազատութիւնը եւ Հալոնսայի կողմէ Նաթանայի նկատմամբ գործադրուած անաւանական տիրապետութիւնը մասին տեղեկութիւնը զոր պատրաստ մը կրնար ըլլալ այդ փոխարինութեան։ Անոր արդիւնքը կրնար ըլլալ Ռուսերուն ձեռքը յանձնել յոյզութեան այդ խարիսխը զոր երբեմն հեգ չըրին ձեռք անցնելու Մայրցամաքի Արեւելքի ճամբաներուն վրայ եւ որ, հիմնական ռազմագիտական պարագաներուն մէջ, անհրաժեշտ է անոնց, բայց ի՛նչ որ ալ ըլլան այն մասնակի ձեռնարկները զոր Ռոճեսթվենսքի Սրնկափուրէն անդին կատարելու մասին կանխամտածած է եւ կամ անոնք որ կրնան յանկարծակի երեւան գալ, երկարելի է որ դեպի հիւսիս յառաջանայ եւ այս միջոցիս վճռական ընդհարումին փափաքող ըլլայ։ Մարգարէի նեղուելն ան դին անոր ելքը ասելի նախապարտասական գործողութեան մը երեւոյթը ասելի ինքնին, որուն նպատակն է պաշտպանել Նեպակոթով ծովակալին ժամանումը եւ թալ տալ այդ վերջապէս զորութեան որ երեն միանայ։ Այդ միութեան նպատակը միայն կ'արդարացնէ Ռոճեսթվենսքի երկարատեւ յապաղումը։ Նյ. 5ին Թաեթերէն ճամբայ ելնելով եւ օրական 105 մղոն ճամբայ կարելով, ինչպէս ըսած էր մինչեւ այն ատեն, ուստ ծովակալը կերնար (պահ մը հեթարկելով որ զերծ մնացած է ճաբոնական նաւատորմին հետ հանդիպում մը ունենալ) մայս 12ին Վլատիվոսթոքի առջեւ ըլլալ։ Ա դ, մարտ 12ին տանուին Մատակասարի առջեւ էր։ Ա.դ միջոցին Բարթ-Սրթաւրի անկումը պատահած ըլլալով. ռազմագիտական խ գիրը բարդուելն նոր ձեւի մը վերածուած եւ անհրաժեշտ ընծայած էր կամ նաւատորմին եւ կանչուելը Ս. կամ նոր օգնութեանց առաքումը՝ Բարթ-Սրթաւրի հետ փճացած դիմադրութեան վերջին տարրերուն պարպանները լրացնելու։ Երկրորդ տարբերումը տեղի չէր թողուր տարընդունելի հրամանի մը եւ անոր արդիւնքը եղած անկարգութեան խոստովանութեան մը։ Բեդերսպուրգի մէջ երկրորդ տարբերումը գեղեցիկ համարեցին, եւ նեպակոթով ծովակալը ճամբայ ելալ փնտրելու առաջին օրերուն։ Այդ միջոցին կ'անթարդուեր թէ Նեպակոթով ծովակալը պիտի կենայ մրանալ Մատակասքարի ջուրերուն մէջ։ Ի՞նչպէս ակռ առաջ բրած էին Ֆէլիքսոմ ու Տսպրեթ վարքի ծովակալները, բայց կարգ մը պարագաներ արգելք եղան այդ ծրագրին։ Մէկ կողմէն Ռուսերը վախցան թէ մի՛ գուցէ չարաչար գործանեն Մատակասքարի մէջ իրենց վարկած ուժամեայ ապիկնականութիւնը։ Միւս կողմէ Մանչուրիէն առնուած լուրերը ապատարանութիւն մը գործեցին անոնց վրայ։ Եթէ այդպէս է, Թամթվէնն մարտ 14ի մեկնումը Մարքէնի պարտութեան մէկ արձագանգը միայն եղած ըլլալու է, ինչպէս Բրանչիոտի մեկնումը, հակառակ 14ին, արդիւնք էր Շուշանի ճակատամարտի ձախող լուրին վրայ Բեդերսպուրգ սատացուած առաջին տեղեկագիրներուն։ այս նոր օրինակը անգամ մը եւս ցոյց կուտայ այն սերտ ու փոխադարձ չրջանաւորումը տասվ ծովի վրայի գործողութիւնները կը կապուին ցամաքային զինուորական դէպքերուն։ Ռոճեսթվենսքի ծովակալը եթէ քանի մը օրուան համար փութացնէր Հնդկական Ովկիանոսէն անցքը, այդ պարագան համարձէք պիտի չըլլար Նեպակոթով ծովակալին նաւատորմիղին անկասումի մը։ Այս վերջինը որ չատ ուշացած էր, տրամաբանօրէն պարտուր էր ամէնէն կարճ ճամբան հետեւիլ, վասն զի հակառակ պարագային նոր յապաղում մի պատճառ պիտի ըլլար. ուղիղ գիծին պարտուր էր հասնիլ՝ ձիպաթիէն դէպ ի Մալայքա։ Ուրեմն բնական էր որ նաւատորմին ստուար մասը կենայ այդ միւնոյն ճամբան վրայ։ Բնական էր նաեւ որ չարժման գլուխը կենար, քանի որ ուրիշ առաջ կը գտնուէր, որպէս կրնար, առանց ժամանակ կորսնցնելու, ապահովել Թշնամին լրտեսելու գործունութիւնները, Խալիս նաեւ նեղուցին անցքը։ միանգամայն քանի որ ընդհանրապէս էր, երբեր դիմադրել, երբ Թշնամին յարձակում մը կատարէր նոյն իսկ Սինկափուրէն դուրս եկած ատեն։ Ամէն պարագայի մէջ Ռոճեսթվենսքի ծովակալին չինական ծովը մանելը լառաջապահի շարժման մը երեւոյթը ունի, եւ դիւրին է ենթադրել թէ իր շարժումը դանդաղեցնէ, որպէս իր վերջապահները կարենան հասնիլ առաջին ասահմանին որ ահագին հեռաւորութիւն մը ունի՝ 3,700 մղոնի չափ։ Բոլոր պարագաները կը հաստատեն ա՛ս կարծիքը թէ՝ Ռոճեսթվենսքի չարդ ոչ կարծիքը թէ՝ Ռոճեսթվենսքի չարդ ոչ է ճակատամարտ չենռնորեկել մինչեւ որ չասանայ Նեպակոթով ծովակալին բերած զրահատորը եւ երեք եղերապատ զրահատորները, թէ՝ Թոկօ ծովակալին համմամական հեռացումը որուն համար կ'ըսուի թէ Բեքաատոր կղզիները կը գտնուի, մինչդեռ ճաբոնական մյուս նաւատորմիները դեպ ի Պորնէօ, Ֆրուսիու, Զուկարու եւ Քարքալի նեղուցը գացած են. թէ՝ սա Նշանակելի իրողութիւնը, որով չորս զրահատորներ՝ Քնիազ Սուվարով, Ալեքսանտր Գ., Օրել եւ Պուրոսիկօ տակարն չատ եւ կը գտնուին, եւ կարելի է մասնաւոր պաշտօն մը ունին միայնամամ իրականացնելու։ Ցաւոնի է նաեւ թէ այս դիւրաբեկ մակարերութիւնը ջրնայ փճանալ այն նոր իրողութեանց մէկին ազդեցութեամբը որոնք միշտ կը նորգեն պատերազմի իրողութեանց չարժուն նկարը։ Ցաւոնի է նաեւ թէ վճռական ճակատամարտին հնարաւորութիւնը կրնայ Սիկափուրի առջեւ տեղի ունենալ՝ այսօր կամ վաղը։ Մալաքայի դրեթէ միջազգային եւ բոլորովին ռազմարական ջուրերը այդ պարագային պիտի տեսնեն պատմութիւնն ամէնէն մեծ մէկ ընդհարումը, ամէնէն մեծ մէկ կատաղը, վասն զի կասկած չկայ թէ Ռոճեսթվենսքի ծովակալը, իր ծանօթ եղած նկարագրովը, ճակատամարտներէն ոչ ոչ չի՛ փնտրեր Նելսոնի նշանաւոր հրամանը պատմական ճակատամարտի մը համար։ — «Վա՛ որ ամենարագին կրակին մէջ չը գտնուի, իր պարտքը կատարած պիտի չըլլայ։»

ԿԱՑՍԸՐ ԵՒ ԶՕՐԱՎԱՐՆԵՐԸ

Հեռագիրներու փոխանակութիւն.— Բանակներուն վիճակը.— Նիքոլա կայսեր պատասխանը։

Բեդերսպուրգ, 10 մայիս.— Լիթիվվիչ զօրավարը տպրիլ 7 Բուսկանով հեռաւորը կը հեռագրէ.

«Արձակազէնները կիսաբաժին զօրագունդերը ոչչեն անցուցի։ Բարեբաղդ եմ իմացնելով Ձեր Վեհափառութեան՝ այդ կիսաբաժինն չքաղ վ.ճակը. բոլոր վիճաբերները մեծապէս կը բազձան պանել իրենց հարերուն անուան փառքը։ Ա.ր.ջ.ղ կիսաբաժինը կը ընդդէ ինձմէ Ձեր Վեհափառութեան համար ստանցած անհուն սիրոյն եւ անձնուիրութեան զգացումները։ Զինուորները պատրաստ են Մանչուրիոյ բանակին կարգերուն մէջ ծառայել իրենց հարերուն ունեցած միեւնոյն հաւատքովը։»

Կայսրը տպրիլ 8ին սա հեռագիրը ուղղեց Լիթիվվիչ զօրավարին.

«Հիացայ արձակազէններու Դ. կիսաբաժին զօրագունդերուն վրայ։ Հաճոյանալ եմ որ այդ զօրագունդերը պիտի պահպանեն երկաթէ կիսաբաժին ուսանդութիւնները.»

— Բուսրաթքին զօրավարն ալ տպրիլ 7 Բուսկանով հեռագրեց Նիքոլա կայսեր.

«Սիպերիական 11րդ ու 12րդ զօրագունդերը, իրենց զօրագունդերուն հանդէսը ասնելով եւ ազօթքներ ընելով կենալ համար Ձեր Վեհափառութեան, կայսրուհիին, մայր կայսրուհիին ու գահաժառանգ իշխանին, այդ զօրագունդերուն պետերը, իրենց անձնուիրութեան զգացմանց հաւատիքը կը մատուցանեն։ Պատրաստ են իրենց կեանքը զոհել, Թշնամին ոչընչելու համար։ Գնդապետ Գ. զօրաբանակին բոլոր սպաները, կրօնական տարբերութիւնն հաքը, խնդրեցին ինձմէ ծանուցանել Ձեր Վեհափառութեան թէ ջերմապես համբուրած են որ թշնամին պիտի յոյթեւ, բայց դեռ ժամանակ կայ։ կարծել թէ Մանչուրիոյ բանակին միւս զօրաբանակներն ալ հաստատապէս հաճուած են որ յոյթեան պիտի հանդիսանան։»

Կայսրը սոպէս պատասխանեց.

«Մեծապէս գոհ եմ ինձի եւ ընտանիքս համար յայտնուած զգացումներէն 11րդ եւ 12-դ զօրագունդերու սիպերիական արձակազէններուն կողմէ։ Ակնիզ չեմ հակուութիւններ կը յայտնեմ, Հանձնով իմացայ թէ առաջին բանակին բարեկան վիճակը լաւ է եւ թէ կը հաստատ ապագայ յաղթութեան։»

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Շրջառիկ շարժում.— Հիճիկվիչի զորուքիւնը.— Առաջապահութիւնը ճարոնական բանակին մէջ.— Զանազան լուրեր։

Բեդերսպուրգ. 10 մայիս.— Նովոյ Վրեմիամ Խարպինի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ ճաբոնները որ եւ է չրջառիկ չարժում չեն կատարեր դէպ ի Զիձիհար, ուր միայն Թունկ-ղնրու մեծ խումբեր կը գտնեն՝ ճաբոնցի սպայի մը հրամանատարութեանը տակ։ Ա.դ խումբերը կը քանդեն երկաթուղին։ Այսուհանդերձ ճաբոնական զօրաբանակի մը կողմէ չրջառիկ մեծ չարժում մը անհրաժեշտ կ'երեւայ։ կը կարծուի թէ Օքսի բանակն է կատարողը։

Լոնտոն.— Թայմսի Բեդերսպուրգի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ ստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Լիթիվվիչ զօրավարը զօրաբաժիններ ղրկեր է Վլատիվոսթոք։ Ընդհանուր հրամանատարէն առնուած պաշտօնական տեղեկագիր մը կը ծանուցանէ թէ բազմաթիւ զօրախումբեր ունի Եռս-Զիսա-Զէի մէջ՝ Մանկուեան սահմանագլուխին մօտ, Սի-Ռինկ-Քուլա երկաթուղիին վրայ, Զիլիբի՝ մեծ պողոտային վրայ եւ Թոքատվայի ու Զաքեբուքովի մէջ՝ Քիրինի հարաւային կողմը։ Օեսմա մարէշալին բանակները տակաւին հինգ օրուան ճամբով հեռու կը գտնուին Լիթիվվիչի դիրքերէն, Կուն-Զաս-Լիկի մօտ։

— Թոքիոյեն հեռաւորը կը հեռագրեն Տեյլի Թելեկրաֆի.— «Զինուոյի հինգ պաշտօնատարներ, որոնք Ռուսերուն դէպ ի հիւսիս յառաջապահութիւնը օգնած էին, վերջերս գլխատուեցան Լիաօ-Եանկի մէջ։ Կարգ մը ուսուցչներ եւ չինական զինուորներ կը համարձակուին Զիճիհարի մէջ, Վլատիվոսթոքի հիւսիսային արուարձանի կողմը, ուր Մաքարենկն եւ կամ չատ մը հիւանդ ու վիրաւոր Ռուսեր կան։ Մարտ 25ին տասներեքը սկզբան հալել Վլատիվոսթոքի մէջ։ Այդ տեղի պահակազօրքերուն թիւը երեսուն երկու վաշտի բարձրացաւ։ Միանգամայն զինուորներ զրկուեցան նիքալսկէ։ Ճարքական ձոյլ թիւն ծայրը թող պիտի չտայ որ ռուսական բանակը դեպ ի արեւմուտք երթայ։

— Ռուսերը մտադիր են նեղ գիծով երկաթուղի մը չինել Մանկուլիոյ մէջ։ Բեդերսպուրգի չինական դեսպանը հրահանգ տացաւ ծանուցանելու ռուս կառավարութեան թէ Զին պիտի չթոյլատրէ իր չեզոքութեան դէմ կատարուած այդ բանաբարումը եւ թէ բանի ոյժի ալ պիտի դիմէ՝ եթէ պէտք ըլլայ։ Մանչուրիոյ զինուորներուն հրամանատարը այդ մասքով հրահանգներ ստացաւ։

— Օքսու զօրավարին բանակատէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնները ամէն միջոց ձեռք կ'առնեն՝ առաջ եղանակին մէջ հիւանդութեանց ծագումը արգիլելու համար։ Հիմա հաստատուած զինուորները միջոցաւ մաքրել կուտան Մուքդենը եւ պատերազմի դաշտին չրջականները։ Խիստ հրամաններ տրուած են ջուրի հոլթիմանման եւ առաջնորդական կանխատեսութեան մասին։

Նիւ-Եորք.— Ճարքանի կառավարութիւնը հրամայեց հարիւր հազար հրացանի փոխարէն ձեռնարկեց Այսուրի գործարանի մը։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Վիեննա, 13 մայիս.— Զհոստատուեցաւ օր մը առաջ եկած այն լուրը թէ ռուսական եւ ճարքական նաւատորմիղներուն միջեւ ընդհարում մը կատարուած ըլլայ։ Թէեւ ճարքանները փափաքող կ'երեւան ռուսական նաւատորմին հետ ճակատամարտ մը կատարելու, սակայն ռուսական նաւատորմը Փորմոզա կղզին գաղելն առաջ է որ Թոկօ ծովակալը անոր դէմ պիտի եկէ։ Տակաւին լոյսի չէ թէ Թոկօ ծովակալին նաւատորմը ո՛ւր կը գտնուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— «Սենթրէլ Նիւզ» հեռագիր մը ստացած է թէ Ռոճեսթվենսքի նաւատորմը սեռնուեր է որ մարիլ 11ի երեքշաբթի օրը, ծիրդ կէսօրին, հիւսիսային լայնութեան 8 եւ արեւելեան երկայնութեան 10.90 աստիճանին վրայ ծովային ինը մղոն տրամագիծով դեպ ի հիւսիսային արեւելք կ'երթար։ Սակայն կը հաստատի թէ ծովային ճակատամարտ մը տեղի չէ ունցած։ «Սենթրէլ Նիւզ» ինքն ալ կը հաստատէ այս լուրը։

— Պալթիկի ռուսական նաւատորմը երեքշաբթի առաւոտ կանուխ Նոթանսի կղզիներուն առջեւ տեսնուեր են՝ ուժգնս մանելու համար։ Նաւատորմին առաջ ուժգնարձ ասանչեցաւ չգտնուեր։ Նոյն տեղը ժամանելով ուժգնս ասեր են նաւատորմին։

— Փորմոզա կղզին հարաւային կողմը ճարքական լուսաւորիչներու նաւարկութիւն մը տեսնուցաւ։

— Պաթավիոյեն կը հեռագրեն թէ ռուսական նաւատորմը Անամպա կղզիներուն առջեւ խարսխեր է։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը ռուսական նաւատորմը Մալաքայի նեղուցէն անցած ատեն, մակոյկով մը ալ՝ քանի մը տարի է ռուսական մարտանաւերը եւ այդ մասին տեղեկագիր մը պատրաստելով հեռագրեր է իր կառավարութեան։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Լիթիվվիչ զօրավարը սա հեռագիրը ուղղած է Ռուսիոյ կայսրը.— «Ամսոյս 11ին ռուսական զօրաբանակ մը ամրակեցաւ Նանլիկի գիւղաքաղաքի եւ գրաւեց։ Ռուսական բանակին լառաջապահ հեծելաբանները մեկ գիրք մը գրաւեց ձախ թեւին վրայ։ Զուանանի մէջ, սակայն եւ քաջաբերեցաւ ճարքանները ընդդիմութեան հանդէպ, որոնց թիւնկոյզներն ալ կ'ոչնչացնէին »

— Իրուս լուսագիրը կ'իմանայ թէ ճարքական զօրաբանակ մը, հինգ հազար հոգէ բաղկացած եւ երկու ինքնաշարժ թնդանօթներով, արեւմտեան կողմէ դէպ ի Պասուէն լառաջացեր է, սպասելով Ռուսերուն հարձրդակցութեանց դիմն։ Զինուորները կ'ըսեն թէ ճարքանները բազմաթիւ թաղեր թնդանօթներ կը տանին դէպ ի Ֆիրին։

— Նովոյեն Վրեմիա կ'իմանայ թէ ճարքանները արեւելեան կողմէն չրջառիկ չարժումի մը ձեռնարկած են ռուսական բանակին դէմ։ Այդ չարժումը կատարող զինուորները Նոմի զօրավարին հրամանատարութեանը տակ կը գտնուին։ ճարքանները նպատակն է ալ թէ Ֆիրին գրաւել, այլ ծովեզերքին մօտ կեա մը ձեռք ա-ցնել։

— Ռուս գերծակալութիւնը սա մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ Շուան միացեալ ճակատամարտին վրայ։ — «Երբ մեր լառաջապահները դէպ ի արեւելք կը լառաջանային, Թշնամին եւ մղեցին։ Զուլուքու գիւղին մօտ կատարուած ճակատամարտը երեք օր տեւեց։ Ռուսերը մարտի 11ին գրաւեցին այդ գիւղը, սակայն ճարքանները բազմաթիւ նոր զինուոր ստացած ըլլալով՝ դարձեալ ձեռք անցուցին այդ տեղը եւ մեր զինուորները ետ քաշուեցան։ Հետազօտութիւններ կատարուելով հաստատեցինք թէ այդ գիւղը կը գրաւէ Թնդանօթներ, հեծեալ եւ հեծեալ զօրքերէ բաղկացած զօրաբանակ մը։ ճարքանները ամրութիւններ կը չինեն, նոյն գիւղը երկաթուղիին երկայնքը գտնուած ըլլալ պատճառաւ։ Նոյն գիծին մէջ առնելու համար։ Հարաւային արեւելեան կողմը Թշնամի չկայ։

— Ընդհանուր հրամանատար Լիթիվվիչ զօրավարը ճարքանները ճակատի դիրքերուն նկատմամբ ընդարձակ տեղեկագիր մը ղրկեց Բեդերսպուրգ։ Այդ տեղեկագրին մէջ ըսուած է թէ ճարքանները գործունէութիւն ցոյց չեն տար եւ թէ մօտ ժամանակի մէջ չարժում մը կատարելու պատրաստ չեն երեւար։ Մանչուրիոյ մէջ հիմա օդերը բացուած են, որպէս չարդ կողմը մինչեւ հեռաւորը ը տեսնուի։

— Կը երեքշաբ այն լուրը թէ Բարկնակի ռուս դեսպան Պ. Ռազվոլսքի տարքին գործոց նախարար պիտի կարգուի՝ Լամսդորֆի կոմսին տեղ։

— Ռուսիոյ կատարելիք նոր փոխառութիւնը 750 միլիոն բուպլի է՝ հինգ տարիէն հատուցանելի։ Այդ դրամով տասը զրահատոր, տասերեսներ զրահապատ յածուրդ, վեցտասն թորպիլոնաւեր, թորպիլ զետեղելու յատուկ նաւ մը, ընդհանուր թորպիլոնաւեր եւ տասերկու լեռատար նաւեր պիտի չինուին Ռուսիոյ նաւատորմը զօրացնելու համար։

ԱՄՍԹԼՐՏԱՄ.— Հանճեսպլատեր Պաթավիոյ իր թղթակցէն հեռագիր մը բարատցած է՝ ծանուցանող թէ Անամպա կղզիներուն առջեւ նաւային ճակատամարտ մը կատարուած ըլլալու լուրը անհիմն է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սուրպարեայեն (Ճավա) հեռաւորեալը կը հեռագրեն Տեյլի Մեյլի.— «Զրասանաւ մը, ուր կը գտնուէին երկու ռուս սպաներ, եւ ոմեսարձ չարաներ, Պաթավիայեն հոս ժամանեցին։ Ասանք լուր բերին թէ նաւային ճակատամարտ մը կատարուած եւ ճարքանական չարամարտաներ ընկղմած ըլլալու տեղեկութիւնները հաստատուած չեն։

— Հանկ-Քանկէն կը հեռագրեն թէ ռուսական նաւատորմը Անամպա կղզիներուն առջեւէն ճամբայ ելլելով դեպ ի հիւսիս դացեր է՝ Սալոնի ուղղութեամբ։

— Զայլ կայ թէ ռուսական նաւատորմը կազմող մարտանաւերը կարգ մը կղզիներուն առջեւ պիտի կենան՝ պիտալք ստանալու համար։

— Հանկ-Քանկէն կը հեռագրեն թէ հոն գտնուող չինական մարտանաւերը ճամբայ ելեր են, սակայն ա՛ր երթալնին յայտնի չէ։

— Սինկափուրէն կը հեռագրեն թէ հոն ժամանած անգլիական լածուրդի մը տեղեկութիւն բերեր է որ Սինկափուրէն 550 մղոն դէպ ի արեւելք կարգ մը ռուսական մարտանաւերու հանդիպեր է, որոնք դեպ ի հիւսիս կ'երթային չդեսպինդ։

— Շանկայէն կը հեռագրեն թէ Թոկօ ծովակալին, որուն համար վերջերս բանեցաւ որ Բեքաատոր կղզիները կը գտնուի, տակաւին տեղեկութիւն մը առնուած չէ։ Կ'ըսուի թէ ճարքական նաւատորմը Փորմոզա կղզին դաղելու ատեն Բեքաատոր կղզին գրաւելու համար է։ Ինչպէս կ'ըսուի՝ Վլատիվոսթոքի հիւսիսային արուարձան կողմը, ուր Մաքարենկն եւ կամ չատ մը հիւանդ ու վիրաւոր Ռուսեր կան։ Մարտ 25ին տասներեքը սկզբան հալել Վլատիվոսթոքի մէջ։ Այդ տեղի պահակազօրքերուն թիւը երեսուն երկու վաշտի բարձրացաւ։ Միանգամայն զինուորներ ղրկուեցան նիքալսկէ։ Ճարքական ձոյլ թիւն ծայրը թող պիտի չտայ որ ռուսական բանակը դեպ ի արեւմուտք երթայ։

— Ռուսերը մտադիր են նեղ գիծով երկաթուղի մը չինել Մանկուլիոյ մէջ։ Բեդերսպուրգի չինական դեսպանը հրահանգ տացաւ ծանուցանելու ռուս կառավարութեան թէ Զին պիտի չթոյլատրէ իր չեզոքութեան դէմ կատարուած այդ բանաբարումը եւ թէ բանի ոյժի ալ պիտի դիմէ՝ եթէ պէտք ըլլայ։ Մանչուրիոյ զինուորներուն հրամանատարը այդ մասքով հրահանգներ ստացաւ։

— Օքսու զօրավարին բանակատէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնները ամէն միջոց ձեռք կ'առնեն՝ առաջ եղանակին մէջ հիւանդութեանց ծագումը արգիլելու համար։ Հիմա հաստատուած զինուորները միջոցաւ մաքրել կուտան Մուքդենը եւ պատերազմի դաշտին չրջականները։ Խիստ հրամաններ տրուած են ջուրի հոլթիմանման եւ առաջնորդական կանխատեսութեան մասին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պաթավիոյեն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական լածուրդները յանկարծակի լարձակեր են ճարքական քանի մը մարտանաւերու վրայ, անոնցմէ չորը ընկղմելով. նաեւ Պելլինէն եւ Բեդերսպուրգեն ուղղուած հեռագիրներ ալ կը ծանուցանեն թէ ճարքական հինգ կամ եօթը մարտանաւեր ընկղմած են, սակայն այդ հեռագիրները լեռոյ չեն հաստատուած։ Անգլիոյ ծովային նախարարութիւնն ալ կը կարծէ թէ այդ լուրերը ճիշդ չեն։

ԱՄՍԹԼՐՏԱՄ.— Հանճեսպլատեր Պաթավիոյ իր թղթակցէն հեռագիր մը բարատցած է՝ ծանուցանող թէ Անամպա կղզիներուն առջեւ նաւային ճակատամարտ մը կատարուած ըլլալու լուրը անհիմն է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սուրպարեայեն (Ճավա) հեռաւորեալը կը հեռագրեն Տեյլի Մեյլի.— «Զրասանաւ մը, ուր կը գտնուէին երկու ռուս սպաներ, եւ ոմեսարձ չարաներ, Պաթավիայեն հոս ժամանեցին։ Ասանք լուր բերին թէ նաւային ճակատամարտ մը կատարուած եւ ճարքական չարամարտաներ ընկղմած ըլլալու տեղեկութիւնները հաստատուած չեն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թայմսի Բեդերսպուրգի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ ստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Լիթիվվիչ զօրավարը զօրաբաժիններ ղրկեր է Վլատիվոսթոք։ Ընդհանուր հրամանատարէն առնուած պաշտօնական տեղեկագիր մը կը ծանուցանէ թէ բազմաթիւ զօրախումբեր ունի Եռս-Զիսա-Զէի մէջ՝ Մանկուեան սահմանագլուխին մօտ, Սի-Ռինկ-Քուլա երկաթուղիին վրայ, Զիլիբի՝ մեծ պողոտային վրայ եւ Թոքատվայի ու Զաքեբուքովի մէջ՝ Քիրինի հարաւային կողմը։ Օեսմա մարէշալին բանակները տակաւին հինգ օրուան ճամբով հեռու կը գտնուին Լիթիվվիչի դիրքերէն, Կուն-Զաս-Լիկի մօտ։

— Թոքիոյեն հեռաւորեալը կը հեռագրեն Տեյլի Թելեկրաֆի.— «Զինուոյի հինգ պաշտօնատարներ, որոնք Ռուսերուն դեպ ի հիւսիս յառաջապահութիւնը օգնած էին, վերջերս գլխատուեցան Լիաօ-Եանկի մէջ։ Կարգ մը ուսուցչներ եւ չինական զինուորներ կը համարձակուին Զիճիհարի մէջ, Վլատիվ

մեծ մասը ծանրապէս։ Թագաւորը իսկոյն փոքրաց տղէտի վայրը Փլատանիրուն մէջ կատարուած հանգամանութիւնները փնտրել տալ կը տարուին։ Կ'ըսուի թէ մեռելներուն թիւը հարիւրը կ'անցնէր մինչեւ երէկ իրիկուն։ Դրծուածներու յուզումը եւ գրգռումը տակաւ կը հանդարտի եւ անոր կը լսուէրդեն արցունքները եւ ընդհանուր ընկճումը։ Անախորժ ցոյցերու տեղի չտալու համար, դիակները անմիջապէս գերեզմանատուն կը փոխադրուին՝ ուրականներուն մէջէն դուրս հանուելէն յետոյ։ Աղէտին պատճառները դեռ որոշ չեն։ Բնականաբար հարցաքննութիւնը ուղղութեան ձեռնարկուելու է։ Ուրիշներ կը նեղեն մէկ պատասխանատուութիւն, տարակուսելով թէ չինուածքն մէջ ո՞ւ է թերութիւն չկար։ Իրապէս Բ. Լոնդոնի երբորդ նոմերին կեդրոնական մասին ալեհատուածներն են որ փլած են։ 76,163 քառակուսի մէթր տարածութիւն ունէր, որ չեղ պատերու եւ 3000 գերաններու վրայ կը հանգչէր։ Կատարուած քննութիւնը պիտի ապացուցանէ թէ երկաթ կապերուն մէջ հաւուր տար մը կամ թէ չինուածանիւթերու մէջ թերութիւն կամ հղի տեսակ մը։ Լոգիրները լուսնուածներ հրատարակելով կ'ըսեն թէ աղէտը ալ միայն գուշակուած էր գործաւորներուն, այլ եւ ճարտարագէտներուն կողմէ։ Գործաւորներն ալ կը լայատարին թէ իրենց հրաման տրուած էր տրաշորէն ալեհատել՝ տարերկրեալ հողին ունեցած դէն պայմաններուն պատճառաւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Մի-Թէմիզի տասնեան տարուցաւ առողջապահական բժիշկներէն Բրնա Նուրի եւ Բիլմի Իսմէր դէլերու, Սանիէի տարեհան Բ. Դրան տարաքին թիլթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Սերբո էֆ ի։

— Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Խարվին մօրը Պալ Աղա Գոսըմ տղուն։

— Առաջին կարգի Շէֆգատ՝ կալերազան իլճան Բարձ. Անմէ էֆէնտիի գալիքներէն Տիլպէրեար գալիքի։

ՍԱՌՍՈՆԻՈՑ թագաւորին եղբայրը՝ Ժորժ իլճանը, իր Քիկնագահին՝ Պառն Ֆոն Պելլերի հետ, երէկ կ. Պոլիս ժամանեց ուսարերական Usskui լոգենաւով։ կայ. Քիկնագահ գնդապետ Մէհմէտ Ալի պէյ, որ կայ. Իրատով հիւրասիրեալ կարգուած է, ընդունեց իլճանը եւ Բերա Բէյէ առաջնորդեց։ Իլճանը անպայման կերպով կը կատարէ ուղեւորութիւնը։

— Գերմանիոյ դեսպանը Բերա Բէյէ երթալով, բարի գալուստ մաղթեց իլճանին։

— Երէկ Ժորժ իլճանը պալատական կառքերով պատրաստ մը կատարեց եւ այցելեց Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։

— Գերմանիոյ դեսպանը, երէկ գիշեր, տեղան մը տուաւ ի պատիւ իլճանին։ Ներկայ էին նաեւ իլճանին Քիկնագահը, հիւրասիրները, դեսպանատան պաշտօնեաները եւ գերման գաղթական նուիրեալները։

— Ժորժ իլճանը 1869 յուլիս 10ին ծնած է Տրէզդէնի մէջ։ Սաքսոնիոյ բանակին զորավարի տարեհան ունի եւ իր անունը կրող երկու զօրագունդերու հրամանատարն է։ Նաեւ բրուսիական զօրագունդերու մէկ քանիին պետն է։ Կարմիր Աւծիւ, Սէնթ-Հիւպէր եւ Թուազոն տ'Օր պատուանշանները ունի։ 1894 տարիի 5ին տասնեանցած էր Վիւրթէմբերկի Մարիա Իզապէլլա դքսուհիին հետ, որ 1904 յունիս 24ին մեռաւ Տրէզդէնի մէջ։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ։ — Նոյն Ֆէյսի Բէհսէ, կ'ըսէ Սապահ, հերքելով կարգ մը լրագրներու հրատարակութիւնները՝ Բուլգարիի նահանգագրագրութիւնը նկատմամբ, սա տեղերը կը գրէ.—«Կարգ մը անձեր որոնք գործերուն նրբութիւնը տեղեակ չեն, անհամբերութիւն ցոյց կուտան, տակաւին գրեթէ ծագրուող նորանոր միջոցները կարելի չէ տակէ տուեալ կանոնաւորութիւնը ու ուռանդով կատարել։ Այդ գործադրութիւնը լրջօրէն տեղի կ'ունենայ։ Առաջ ազդեցութեան տարածումը ըմբռնելու համար, բուլգարն է նկատուելու տալու թէ հիմա որ օդերը մեղմացած են, գրեթէ եւ ոչ մէկ կողմ անվայել արարք մը տեղի չունենար։ Ուրեմն Բուլգարիի նահանգագրագրութիւն մը կը տիրէ»

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱԻԱԶԱԿՆԵՐ.— Սապահ կը ծանուցանէ թէ Վլատովօ անուանի մէջ երեւան եկած պուլկար տեղագիներու եւ կայ. զինուորներու միջեւ ընդհարում մը կատարուելով, տեղագիրներ տասնը-մէկը սպանուեր եւ երեք հոգի ալ ձերբակալուեր են։

ԽԱԲԵԵՐԴԻ նախագահ կուսակալ Հասան պէյ որ պետական Խարբերդին քաղաքային ճիւղին անդամ կարգուած է, երէկ կ. Պոլիս ժամանեց եւ ուղղակի Կայ. Պոլսա գնաց։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Իտալիոյ, Պարակուատանի, Ռումանիոյ եւ Յունաստանի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— Իտալիոյ ու Յունաստանի դեսպանները նաեւ տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ նախարարապետ Ռուշօ Բեգրով զորավարը Վէյհրնա Բոսքաի Վիէնայի Թագակցին լայատարեր է թէ Ֆէրտինանտ իլճանը Հռոմ այցելելէն առաջ ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ Ի.

տալիոյ մէջ։ Նախարարապետը հերքեր է նախարարական տագնապի մը եւ նախարարներու միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած ըլլալու լուրերը։ Բեգրով զորավարը ըսեր է թէ պուլկար կառավարութիւնը պարտաւոր միացման վրայ չի խորհիր։

ԲԵՐԱՅԻ սահմանագիծներու հրամանատար Հիւսէյն Ֆիլոզ բարձր մը ի վեր հիւանդ էր, պատքինցաւ եւ սկսաւ իր պաշտօնատեղին լռանխել։

ԱՆԳԻԼԻՈՅ դեսպանը, երէկ գիշեր, տեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա, կայ. անձնական Դանձուն նախարար Սաղրզ Յովհաննէս էֆ., արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Սառաֆեանին պէյ, դեսպաններէ ոմանք եւս։ Սեղանէն ետքը նուագահանդէս մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան նաեւ Աւստրիոյ, Ֆրանսայի ու Ռումանիոյ դեսպանները, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նրասանկեան Գարբիէլ էֆ.։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ հանրօգուտ շինութեանց նախարարը մօտերս Կ. Պոլիս պիտի գայ՝ ուսմանական յանձնաժողովի Ընկերութեան նոր երթեւեկութեանց բացումը կատարելու։

ՏԱՐՆՈՒ ԿՈՄՍԸ, ընդհանուր Տնօրէն Հանրային Պարտքի վարչութեան, երէկ Բարիզէն կ. Պոլիս դարձաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ օտար տպարաններու մաքսատան հասոյթը եւրոպական անցեալ տարուան 206.000 օսմ. ոսկի եղած է։ Նախորդ տարին 155,000 ոսկի էր։

ՍԵՐԳԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ, տալիօ, այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պարասքեւին։

—Հելլենական դեսպանատան երկրորդ թարգմանն ալ նոյն օրը այցելութիւն տուաւ Ն. Սրբազնութեան։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ անցեալ ուրբաթ օրերը լանկարտ ցրտելով դիւղերը ձիւն տեղացեր է։ Բէյնէլ լեռան վրայ։ Շաբաթ ու կիրակի օրը բաց ելլելով հանդերձ բուսական ցուրտ ըսեր է։

ԳՈՂԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.— Սկիւտարի Նուտ Գուլուսարի կողմը, տալի օրը, ասպիսան Անմէտ էֆ. իբրեւ չորեան պահակ պատած տանն, երկու մարդ տեսաւ, որոնք մէրմէկ կողով չուլած կ'երթային երկնա քալերով։ Ոտիկանը տանց ոյանի ընելու, հեռաւէն հետեւեցաւ անոնց։ Այդ մարդերը բանալի որոնը մանելով, կողովները վար տուին եւ կարգ մը տարիներ թաղերին հողին մէջ։ Ոտիկանը իսկոյն անոնց մօտեցաւ եւ երկուքն ալ ձերբակալեց։ Քննութիւն կատարելով հասատատուեցաւ թէ տանը Եուսուֆ ու Թէվֆիք անուն անձեր են եւ թէ թաղուած տարիներն ալ տասը կամ ծամկած պղինձներ։ Հարցաքննուելով յայտարարեցին թէ երկու ընկերներ ալ ունին՝ Ալի եւ Իսմայիլ անուն եւ թէ այդ պղինձները երկաթագործ Սիմոնի տունէն գողցած են։ Զուգադիպութեամբ մը Ալի ու Իսմայիլ ալ Պոլսոյ կողմը ձերբակալուելով նոյն օրը Սկիւտարի ասպիսանութեան ղրկուած էին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մ. Պարսիրքը երկի տուաւ Պոլսոյ թէ Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին գնաց, որուն ուխտի օրն էր, եւ Արեւագալի ժամերգութենէն վերջ քարոզ խօսեցաւ։ Դռան մէջ երդեցիկ դպրոցականներէ զատ, կը դանուէին նաեւ աղջիկները որոնք իրենց կարգին երգեցին։ Բուսական թանով երկոտ ուխտաւորներ կային։ Ս. Պարսիրքը Աւետարանի մէջ պատմուած դատաւորի առակին ակնարկելով, լուսոց նոյն օրուան յատուկ Շնորհալիի շարականը եւ բացատրեց թէ դատաւորը՝ մեր միտքն է, քաղաքը՝ որուն մէջ կը նստի, մեր բնութիւնն է, այրին մեր հոգին է, իսկ ասողը՝ մեր մարմինը, հետեւաբար բացատրութիւնը ու մեկնութիւնը պէտք է փնտռենք ուղղակի մեր մէջ։ Ն. Սրբազնութիւնը լիւնց որ մարդ իր կատարելութեան մէջ երկու տարբեր հոգեւոր ունի եւ ընթացք ունի. մարմինը իր զգայական հաճոյքներով, եւ հոգին՝ իր պահանջներով, որոնցմով կը կազմուի աշխարհային կեանքը։ Մեր կրից բանութիւնը, բարկութիւնն՝ ինքնասիրութիւն եւն. ասոնք ասոնց են, որովհետեւ ան ո՛վ ալ ըլլայ կը հոսցնէ որեկամ չի կրնար ելլալ եւ շուտով կը տեսնենք թէ ինչ են հաճոյքներու արդիւնքները եւ ասոնք չեն բերեր դիւրութիւն մեր մարմնոյն։ Ե՞րբ հեշտութիւնները օգնեցին առողջութեան. Ե՞րբ կիրքը եւ բարկութիւնը չվնասեց, մէկ կողմէն հոգին կը տեսնայ, միւս կողմէն մարմնը կը հոսնի մարմնոյն։ Հոգին այն է որ մարդ պտակեր Աստուծոյ կ'ընէ, կ'իմացնէ մեզի մարքութիւնը եւ արքութիւնը, որոնցմով կ'ելլայ հոգեկան մարքութիւն։ Ե՞րբ մարդուն սիրտը ուրախ է.—երբ մէկուն բարիք կ'ընէք, երբ արդարութիւն մը արբեք, երբ անօթի մը կշտացնէք. ասոնց ամէնուն մէջ ներքին ուրախութիւն մը կը զգաք։ Երբ մէկ կողմէն մարմինը իր զգայականութիւնները, եւ հոգին իր պահանջումներովը կեցած են դէմ առ դէմ, մէկը պէտք է որ միջնամէտ եւ այս դերը տանձնած է միտքը։ «Հաստատեցէք զմիտս մեր դատել զնոգի եւ զմարմին»։ Միտքը որ գիտէ բաղդատելու եւ բարին, անցեալը ուներկան։ Սակայն ինչպէս միտքը պիտի կատարէ այդ դերը՝ երբ արդարչ է, եւ ինչպէս դատաւորին համար առակը կ'ըսէ թէ անիրաւ էր. պատճառ, որովհետեւ Աստուծմէ չէր վախնար եւ մարդոցմէ չէր խնայեր. ուրեմն այդ միջնամտութեան դերը կատարելու համար միտքը պէտք է Աստուծոյ երկիւղը եւ մարդոց ամօթը ունենայ։ Մենք կը վախնանք հարուստէն, կարդէն ելլե., վերջապէս կը վախնանք տնկէ որ քիչ գիտէ, իսկ Աստուած որ ամենագէտ է, ինչո՞ւ չենք վախնար, պատճառը տան է որ զգայութեամբ կը վարուինք, ինչ որ կը տեսնենք տնկէ կը վախնանք եւ որովհետեւ Աստուած չենք տեսներ՝ տնկէ չենք վախնար։ Ն. Սրբազնութիւնը շատ լաւ բացատրեց եւ զգացուց Աստուծոյ երկիւղը կրելու պէտքը, շեշտելով եւ երկնելով թէ այն որ հոյր է հիմա, օր մը դատաւոր պիտի ըլլայ մեզի դէմ. իր երկոնամտութիւնը ժամանակաւոր է, արդարութիւնը յաւիտենական։ Միտքը երբ կը կիրտ, պիտի ունենայ Աստուծոյ երկիւղը։

Մարդոցմէ ամէնալու պէտքին վրայ ալ ծանրանալով, Ս. Պարսիրքը զգացուց թէ մարդ բառով ուրոյն ուրոյն մէկուն կամ միւսին կարծիքը, կամքը պէտք չէ իմանալ, այլ ընդհանուր կերպով հանրային կարծիքը, որովհետեւ անհատներ ինչ ալ խորհին՝ մարդկութիւնը չի գովեր խարեբան, յափշտակողը եւ անիրաւը. այս ընդհանուր կարծիքն է ուրկէ պէտք է ակնածի մարդ։

Յետոյ յորդոր կարդաց որ իւրաքանչիւր ոք ուշադիր իր միտքը որ իր հոգւոյն եւ մարմնոյն մէջ լաւ կատարէ միջնորդի դերը, եւ թարգեց Աստուծոյ երկիւղը եւ մարդոց ակնածանքը ունենալ միշտ մեր մտքին մէջ եւ մեզ առաջնորդ՝ ալեարիի մէջ։

Ժամերգութիւնէն ետք Ս. Սրբազնութիւնը պահ մը հանգստացաւ Թաղ. Խորհրդարանին մէջ։ Սալամիսմբուլի երկոտ ալեհերները վեհ. Կայսեր ձօնեալ երգ երգ մը երգեցին։ Ապա իպատիս Ս. Պարսիրքին երգ մը երգուելով Ն. Սրբազնութիւնը խոսացաւ Զատկէն վերջ օր մը ալ այցելել իրենց վարժարանը։

Պալաթէն մեկնելէ առաջ Ս. Պարսիրքը այցելեց Պալաթի վարժարանը, իր հետ ունենալով Թաղին քարոզիչ Տ. Վահան Վրդ.ը, ինչպէս նաեւ Տ. Արիստակէս Վ., Տ. Վահան քնի., Թաղ. Խորհրդոյ անդամները եւ Տեսուչ Սիմքէչեան էֆ.։ Երկոտ ալեհերները երգեր երգեցին եւ Ս. Պարսիրքը քաղաքերակներ խօսեցաւ, եկեղեցասիրութեան եւ ալեհատութեան լրդրոնքը ընելով ու պատուէրներ տալով ուսուցչներուն։

Ս. Պարսիրքը լատինական կերակի առաւօտ պիտի քարոզէ Բերա, երեքշաբթի Սկիւտար Ս. Կարապետ, չորեքշաբթի Սամաթիա, եւ հինգշաբթի Ղալաթիա, եւ այսպէսով կը լրացնէ Մեծ Պոստի քարոզներու շարքը։

—Պարսիրքարքարտէ գրաւեցաւ կէսակ Փալալի քարոզիչ Տ. Գրիգորի Վրդ. Խաչատուրեան, թէ Ս. Պարսիրքը Հոր կարգադրութեամբ անձնական դիւանի քարտուղար անուանուած է, այսօրուընէ սկսեալ։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը մտադրած է Ս. Զատկի ասնէն վերջ հրաւիրել Ս. Պարսիրքը Հայրը, որպէս զի ի լիւսակ հանգուցեալ Բէյկեան Պօղոս էֆ.ի Ս. Պատարագ եւ հոգեհանդիսաեան պաշտօն մատուցանէ։

—Երուսաղէմ հանող հայ ուխտաւորաց թիւն եղած է 700, որոնց մեծամասնութիւնը կը կազմեն կեսարացիք, Սասնցիք, Նիքսարցիք, եւ հեռագոյն Ռուսաստանցիներն ու Մարաշցիները։ Նոյնպէս հանդիսներուն մէջ կը գտնուին Զմիւռնիացի, Պոլսեցի, Մանիսացի, Մալկարացի, Պրուսացի, Թոքատցի, Արմաշցի, Ատրազարցի, Նոր-Բիլուսնցի եւն. երկիրներէ եկողներ, որոնց մէջ բաղդատմամբ նախորդ տարիներու այս տարի բացառիկ դիրք մը կը բռնեն, դեռ ծառու ուխտի եկող 50 Զէյթունցիներ, որոնք երբ Երուսաղէմ հասեր են նոյն երեկոյին «Եաֆայի դուռ»էն մինչեւ վանքի «հոգեառն ըստուած նորակ ուխտաւորաց առաջին օթեւանը դիմած միջոցին, Ս. Երուսաղէմի ձօնեալ թարգէրէն երգախառն օրհնութիւններ ու մաղթանքներ երգեր են միաբերան, ամբողջ քաղաքին ուշադրութիւնն ու զարմանքը իրենց վրայ հրաւիրելով։ Յետոյդ երեկոյին սոյն ուխտաւորները Ս. Յարութեան տաճարը դիմելով, որոնցմէ գաւիթը լանկալս նոյն երգախառն օրհնութիւնները՝ երգեր են կէս ժամու չափ ու վերջը Ս. Դերեզմանը դիմելով մասնակցեր են օրուան հանդիսաւոր թափորին։

—Ս. Պարսիրքը չորեքշաբթի ուղղելով մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներուն՝ յանձնարարած է որ յատուկ դասական ծօներուն առթիւ ըստ սովորութեան եկեղեցիներուն մէջ պանդներ չորգալուին յօգուտ Ազգ. Հիւանդանոցի եւ կեդր. բանին մէջ գբանուող ազգայնոց։

—Սելանիկի մարան Հոգաբարձութիւնը խնդրած է Պարսիրքարքանէն որ Իզմիրի Տ. Թովմա քահանան Սելանիկ ղրկուի քահանայագործելու, մինչեւ որ տեղւոյն Տ. Սերովբէ քհնյ.ն վերադառնայ Գահիրէէն, որ կ'երթայ հանգանակութիւն կատարելու։ Սելանիկի եկեղեցիին եւ վարժարանին շինութեան համար։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շար. երեկի թիւեն եւ վերջ)

Սիկուսի Թաղի փետրվար ամսոյ հասոյթը եղած է 3852 ղ., Ս. Պարսիրքը Հայր 40 քայլ չաքարեղէն, Տերը Սարգիս Կիւլպէնկեան որդիք՝ իրենց հանգուցեալ հօր անուան տարեդարձին առթիւ 61ական քայլ չաքարեղէն. 175 հատ նարինջ եւ 142 հատ մանարին, Արմենակ էֆ. Մ. Մանուկեան Հիւանդանոցի մամարանին համար ըստ իր բարի սովորութեան 12 բաքէթ (42 քայլ) մանած, Պուսարի պատուարժան Թաղական Խորհուրդը տեղւոյն Առաքնորդ՝ Սրբազանի միջոցաւ Հիւանդանոցի դէմի պարտէզը սերմանելու համար 2 պարկ (158 քայլ) սերմնոյս սոխ։ Կ. Եւվերեան եւ Յ. Իսագուլեան էֆէնտիք ըստ բարի սովորութեան 20 քայլ թէյ, Կայսերական անձնական Դանձուն նախարարութիւն 2 հատ ալեխար։ Արմենակ էֆ. Կուրիկեան 1 հատ ալեխար, Նազարէթ էֆ.Հէօքէլէկեան 1 ալեխար, Յարութիւն էֆ. Նուսուֆեան կնասրիա 1 ալեխար եւ 10 քայլ բրինձ, Մարտիրոս էֆ. Պարիսկեան 460 հատ նարինջ, Գրասաքի բարեսէր ժողովրդէն տեղւոյն Պատ. Թաղական Խորհրդոյ միջոցաւ 1 կողով (36ական քայլ) ձիթապտուղ, 2 Թէնէքէ (27 քայլ) ձէթ։

—Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութիւն կը լայտնէ հեռեւեալ տարիքի հանրակրթական տարեկան հանգանակութեանց բացումը կատարելու համար։

Յետոյ լրագրը կարդաց որ իւրաքանչիւր ոք ուշադիր իր միտքը որ իր հոգւոյն եւ մարմնոյն մէջ լաւ կատարէ միջնորդի դերը, եւ թարգեց Աստուծոյ երկիւղը եւ մարդոց ակնածանքը ունենալ միշտ մեր մտքին մէջ եւ մեզ առաջնորդ՝ ալեարիի մէջ։

Ժամերգութիւնէն ետք Ս. Սրբազնութիւնը պահ մը հանգստացաւ Թաղ. Խորհրդարանին մէջ։ Սալամիսմբուլի երկոտ ալեհերները Վեհ. Կայսեր ձօնեալ երգ երգ մը երգեցին։ Ապա իպատիս Ս. Պարսիրքին երգ մը երգուելով Ն. Սրբազնութիւնը խոսացաւ։ Զատկէն վերջ օր մը ալ այցելել իրենց վարժարանը։

Պալաթէն մեկնելէ առաջ Ս. Պարսիրքը այցելեց Պալաթի վարժարանը, իր հետ ունենալով Թաղին քարոզիչ Տ. Վահան Վրդ.ը, ինչպէս նաեւ Տ. Արիստակէս Վ., Տ. Վահան քնի., Թաղ. Խորհրդոյ անդամները եւ Տեսուչ Սիմքէչեան էֆ.։ Երկոտ ալեհերները երգեր երգեցին եւ Ս. Պարսիրքը քաղաքերակներ խօսեցաւ, եկեղեցասիրութեան եւ ալեհատութեան լրդրոնքը ընելով ու պատուէրներ տալով ուսուցիչներուն։

Ս. Պարսիրքը լատինական կերակի առաւօտ պիտի քարոզէ Բերա, երեքշաբթի Սկիւտար Ս. Կարապետ, չորեքշաբթի Սամաթիա, եւ հինգշաբթի Ղալաթիա, եւ այսպէսով կը լրացնէ Մեծ Պոստի քարոզներու շարքը։

—Պարսիրքարքարտէ գրաւեցաւ կէսակ Փալալի քարոզիչ Տ. Գրիգորի Վրդ. Խաչատուրեան, թէ Ս. Պարսիրքը Հոր կարգադրութեամբ անձնական դիւանի քարտուղար անուանուած է, այսօրուընէ սկսեալ։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը մտադրած է Ս. Զատկի ասնէն վերջ հրաւիրել Ս. Պարսիրքը Հայրը, որպէս զի ի լիւսակ հանգուցեալ Բէյկեան Պօղոս էֆ.ի Ս. Պատարագ եւ հոգեհանդիսաեան պաշտօն մատուցանէ։

—Երուսաղէմ հանող հայ ուխտաւորաց թիւն եղած է 700, որոնց մեծամասնութիւնը կը կազմեն կեսարացիք, Սասնցիք, Նիքսարցիք, եւ հեռագոյն Ռուսաստանցիներն ու Մարաշցիները։ Նոյնպէս հանդիսներուն մէջ կը գտնուին Զմիւռնիացի, Պոլսեցի, Մանիսացի, Մալկարացի, Պրուսացի, Թոքատցի, Արմաշցի, Ատրազարցի, Նոր-Բիլուսնցի եւն. երկիրներէ եկողներ, որոնց մէջ բաղդատմամբ նախորդ տարիներու այս տարի բացառիկ դիրք մը կը բռնեն, դեռ ծառու ուխտի եկող 50 Զէյթունցիներ, որոնք երբ Երուսաղէմ հասեր են նոյն երեկոյին «Եաֆայի դուռ»էն մինչեւ վանքի «հոգեառն ըստուած նորակ ուխտաւորաց առաջին օթեւանը դիմած միջոցին, Ս. Երուսաղէմի ձօնեալ թարգէրէն երգախառն օրհնութիւններ ու մաղթանքներ երգեր են միաբերան, ամբողջ քաղաքին ուշադրութիւնն ու զարմանքը իրենց վրայ հրաւիրելով։ Յետոյդ երեկոյին սոյն ուխտաւորները Ս. Յարութեան տաճարը դիմելով, որոնցմէ գաւիթը լանկալս նոյն երգախառն օրհնութիւնները՝ երգեր են կէս ժամու չափ ու վերջը Ս. Դերեզմանը դիմելով մասնակցեր են օրուան հանդիսաւոր թափորին։

—Ս. Պարսիրքը չորեքշաբթի ուղղելով մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներուն՝ յանձնարարած է որ յատուկ դասական ծօներուն առթիւ ըստ սովորութեան եկեղեցիներուն մէջ պանդներ չորգալուին յօգուտ Ազգ. Հիւանդանոցի եւ կեդր. բանին մէջ գբանուող ազգայնոց։

—Սելանիկի մարան Հոգաբարձութիւնը խնդրած է Պարսիրքարքանէն որ Իզմիրի Տ. Թովմա քահանան Սելանիկ ղրկուի քահանայագործելու, մինչեւ որ տեղւոյն Տ. Սերովբէ քհնյ.ն վերադառնայ Գահիրէէն, որ կ'երթայ հանգանակութիւն կատարելու Սելանիկի եկեղեցիին եւ վարժարանին շինութեան համար։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շար. երեկի թիւեն եւ վերջ)

Սիկուսի Թաղի փետրվար ամսոյ հասոյթը եղած է 3852 ղ., Ս. Պարսիրքը Հայր 40 քայլ չաքարեղէն, Տերը Սարգիս Կիւլպէնկեան որդիք՝ իրենց հանգուցեալ հօր անուան տարեդարձին առթիւ 61ական քայլ չաքարեղէն. 175 հատ նարինջ եւ 142 հատ մանարին, Արմենակ էֆ. Մ. Մանուկեան Հիւանդանոցի մամարանին համար ըստ իր բարի սովորութեան 12 բաքէթ (42 քայլ) մանած, Պուսարի պատուարժան Թաղական Խորհուրդը տեղւոյն Առաքնորդ՝ Սրբազանի միջոցաւ Հիւանդանոցի դէմի պարտէզը սերմանելու համար 2 պարկ (158 քայլ) սերմնոյս սոխ։ Կ. Եւվերեան եւ Յ. Իսագուլեան էֆէնտիք ըստ բարի սովորութեան 20 քայլ թէյ, Կայսերական անձնական Դանձուն նախարարութիւն 2 հատ ալեխար։ Արմենակ էֆ. Կուրիկեան 1 հատ ալեխար, Նազարէթ էֆ.Հէօքէլէկեան 1 ալեխար, Յարութիւն էֆ. Նուսուֆեան կնասրիա 1 ալեխար եւ 10 քայլ բրինձ, Մարտիրոս էֆ. Պարիսկեան 460 հատ նարինջ, Գրասաքի բարեսէր ժողովրդէն տեղւոյն Պատ. Թաղական Խորհրդոյ միջոցաւ 1 կողով (36ական քայլ) ձիթապտուղ, 2 Թէնէքէ (27 քայլ) ձէթ։

—Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութիւն կը լայտնէ հեռեւեալ տարիքի հանրակրթական տարեկան հանգանակութեանց բացումը կատարելու համար։

Յետոյ լրագրը կարդաց որ իւրաքանչիւր ոք ուշադիր իր միտքը որ իր հոգւոյն եւ մարմնոյն մէջ լաւ կատարէ միջնորդի դերը, եւ թարգեց Աստուծոյ երկիւղը եւ մարդոց ակնածանքը ունենալ միշտ մեր մտքին մէջ եւ մեզ առաջնորդ՝ ալեարիի մէջ։

Ժամերգութիւնէն ետք Ս. Սրբազնութիւնը պահ մը հանգստացաւ Թաղ. Խորհրդարանին մէջ։ Սալամիսմբուլի երկոտ ալեհերները Վեհ. Կայսեր ձօնեալ երգ երգ մը երգեցին։ Ապա իպատիս Ս. Պարսիրքին երգ մը երգուելով Ն. Սրբազնութիւնը խոսացաւ։ Զատկէն վերջ օր մը ալ այցելել իրենց վարժարանը։

Պալաթէն մեկնելէ առաջ Ս. Պարսիրքը այցելեց Պալաթի վարժարանը, իր հետ ունենալով Թաղին քարոզիչ Տ. Վահան Վրդ.ը, ինչպէս նաեւ Տ. Արիստակէս Վ., Տ. Վահան քնի., Թաղ. Խորհրդոյ անդամները եւ Տեսուչ Սիմքէչեան էֆ.։ Երկոտ ալեհերները երգեր երգեցին եւ Ս. Պարսիրքը քաղաքերակներ խօսեցաւ, եկեղեցասիրութեան եւ ալեհատութեան լրդրոնքը ընելով ու պատուէրներ տալով ուսուցիչներուն։

Ս. Պարսիրքը լատինական կերակի առաւօտ պիտի քարոզէ Բերա, երեքշաբթի Սկիւտար Ս. Կարապետ, չորեքշաբթի Սամաթիա, եւ հինգշաբթի Ղալաթիա, եւ այսպէսով կը լրացնէ Մեծ Պոստի քարոզներու շարքը։

—Պարսիրքարքարտէ գրաւեցաւ կէսակ Փալալի քարոզիչ Տ. Գրիգորի Վրդ. Խաչատուրեան, թէ Ս. Պարսիրքը Հոր կարգադրութեամբ անձնական դիւանի քարտուղար անուանուած է, այսօրուընէ սկսեալ։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը մտադրած է Ս. Զատկի ասնէն վերջ հրաւիրել Ս. Պարսիրքը Հայրը, որպէս զի ի լիւսակ հանգուցեալ Բէյկեան Պօղոս էֆ.ի Ս. Պատարագ եւ հոգեհանդիսաեան պաշտօն մատուցանէ։

—Երուսաղէմ հանող հայ ուխտաւորաց թիւն եղած է 700, որոնց մեծամասնութիւնը կը կազմեն կեսարացիք, Սասնցիք, Նիքսարցիք, եւ հեռագոյն Ռուսաստանցիներն ու Մարաշցիները։ Նոյնպէս հանդիսներուն մէջ կը գտնուին Զմիւռնիացի, Պոլսեցի, Մանիսացի, Մալկարացի, Պրուսացի, Թոքատցի, Արմաշցի, Ատրազարցի, Նոր-Բիլուսնցի եւն. երկիրներէ եկողներ, որոնց մէջ բաղդատմամբ նախորդ տարիներու այս տարի բացառիկ դիրք մը կը բռնեն, դեռ ծառու ուխտի եկող 50 Զէյթունցիներ, որոնք երբ Երուսաղէմ հասեր են նոյն երեկոյին «Եաֆայի դուռ»էն մինչեւ վանքի «հոգեառն ըստուած նորակ ուխտաւորաց առաջին օթեւանը դիմած միջոցին, Ս. Երուսաղէմի ձօնեալ թարգէրէն երգախառն օրհնութիւններ ու մաղթանքներ երգեր են միաբերան, ամբողջ քաղաքին ուշադրութիւնն ու զարմանքը իրենց վրայ հրաւիրելով։ Յետոյդ երեկոյին սոյն ուխտաւորները Ս. Յարութեան տաճարը դիմելով, որոնցմէ գաւիթը լանկալս նոյն երգախառն օրհնութիւնները՝ երգեր են կէս ժամու չափ ու վերջը Ս. Դերեզմանը դիմելով մասնակցեր են օրուան հանդիսաւոր թափորին։

—Ս. Պարսիրքը չորեքշաբթի ուղղելով մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներուն՝ յանձնարարած է որ յատուկ դասական ծօներուն առթիւ ըստ սովորութեան եկեղեցիներուն մէջ պանդներ չորգալուին յօգուտ Ազգ. Հիւանդանոցի եւ կեդր. բանին մէջ գբանուող ազգայնոց։

—Սելանիկի մարան Հոգաբարձութիւնը խնդրած է Պարսիրքարքանէն որ Իզմիրի Տ. Թովմա քահանան Սելանիկ ղրկուի քահանայագործելու, մինչեւ որ տեղւոյն Տ. Սերովբէ քհնյ.ն վերադառնայ Գահիրէէն, որ կ'երթայ հանգանակութիւն կատարելու Սելանիկի եկեղեցիին եւ վարժարանին շինութեան համար։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՊՕՏՍԴԱՄ ԵՒ ՊԱՌԼԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 ապրիլ.— Սինկափուրէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի.— «Անգլիական Սքքլեյ լոճառարակը, որ հոս ժամանեց, լուր բերաւ թէ Սինկափուրի ռեթեւեկան կղզին 550 մղոն հեռաւոր ռուսական մարտանաւեր տեսեր է, որոնք դէպի հիւսիս կ'երթային։»

—Տէյլի Մէյլ Սուրապատէլն (ձախ) սա հեռագիրը առաւած է.— «Զրօսանաւ մը ուր կը գտնուէին երկու ռուս սպաներ, եւ ռմբարձակ նաւեր ոչ թանգ պաթավիէն ժամանած էին, լուր բերին թէ ռուսական ու ճարտնական նաւատորմիղներու միջեւ նաւերի ճակատամարտ մը կատարուած է։ Այդ լուրին նայելով որ ուրիշ կողմէ դեռ չէ հաստատուած, Ռուսերը լրագրեր են ճանրանցներուն վրայ, որոնք չորս նաւ կորսնցուցեր են»։

—Լայատանէն (Պորնէոյի հիւսիսային արեւմտեան եղերքը) կը հեռագրեն նոյն լրագրին թէ զրոյցի մը նայելով մեծ նաւատորմ մը տեսնուած է Պորնէոյի հարաւային կողմը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ցամաքային նեբրպայի լրագիրները կը գրեն թէ նաւային առաջին ճակատամարտ մը կատարուած է, բայց ա՛լ Թոքիոյէն եւ ալ Բեռերպուրգէն պաշտօնական հաստատութիւն մը չստացուիր։

ՔԻՕԼՆ.— Բեռերպուրգէն կը հեռագրեն Քիօլնիքէ Զայթունկին թէ Ռոժէստվենսքի ծովակալին կացութիւնը թեւ չատ վատնգաւոր կը նկատուի, բայց ռուսական նաւատորմին յաղթանակը չինական ջուրերուն մէջ մեծ խանդավառութիւն մը կը պատճառէ Ռուսիոյ մէջ։ Լրագիրները կը

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ԳՈՒԱՐԱՊԱՆԱ
GUARANA
ԿԴՐՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՊՈՒՏ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամէնէն բուռն ջղացաւերը, առանց ՁԱՍԱԿԱՐ ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. Ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղատները A.

ՇԱՄԲԱՆԵՐԻ ԳԻՆԻ
ՊՈՒՇԼ ՈՐԴԻՐ ԵՒ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Իտալիոյ, Սպանիոյ եւ Բորքուկալի արքունիքներուն
1821ին հիմնուած տուն՝
Մարեսյլ-Սիւր-էյի (Մարն) մէջ
Այդ Շամբանի գինին պատրաստուած է Շամբանի գաւառին մէջ եւ զրկան եղող կուսա ալգէնչկին առաջ բերած խաղողներէն։ Այդ ալգէնչկին արտադրութիւնները բնաւ են իրենց տեսակին մէջ։ Ամբողջ Թուրքիոյ համար գործակալ կարգուած է Իթալօ Կ. Քոսթա, Ղալաթիա, Թիմարեթ խան, թիւ 38 կրկին։ 3—50

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ
Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլան, մայրերը անոնց լաւ անդրադարձ ուտելիքներու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժգնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆոլիէ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու դիտութիւններէ վերջ, յանդուգն է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Ճանաչողներէն ցնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻՆ չոքելի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ։ մայրական կաթին կրկին անդամը սն.ա.ց կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժգնան, կ'աճին, կը կայտառնան, չուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու սկսայ կը հանեն։
Հաղարաւոր օրէնիներ կ'ապացուցանեն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցող տղաք, քաջառոյգ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։
Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի այժ, սնունդ և կորով կու տայ։
ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղատներուն ու դեղի մթերքներուն մէջ։
62 10 - 26

Khedivial Mail Line
(Բիլվիլլ Մէլ Լայն)
Շաբաթական ամենեն ա.ապ երթեւեկ
Կոլսոյ եւ Արեխանդրիոյ միջեւ
Բրենս Ապպաս շոգենաւը, նաւապետ Անտէլ է, յառաջիկայ երեքշաբթի, 18 ապրիլ 1905 (Ը Ե) ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղէքսանդրիա, հանդիպելով Մերսինի, Իզմիր եւ Պիրէան։
Աղէքսանդրիա կը ժամանէ չորրորդ առաւօտ։ Իսկ Աղէքսանդրիայէն Պոր Սայիտ ամէն շաբաթ ուրբաթ կը ժամանեն ամէն կիրակի, կէս օրէն ետքը ժամը 4ին (Ը Ե.)։
Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղի՝, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնթիլի խան, իսկ մանաւանդ Պ. Լիա, Վալիաէ Սուլթան խան։

ՏԻՐՆԼՐՏ CUNARD
ՉՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՐ
Սրէ ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	450
Մաքանիա	18900	Թանիսանիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէլոս	3229
Յամանիա	12950	Թուսկա	2945
Սուլթանիա	8345	Թրոյա	2936
Օլիմպիա	8128	Սիրիա	2935
Թրանսիլվանիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէքսօ	218
Ֆլաման	7369	Տիտանիա	16

Գինովը առ. ՀՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
3 —50 Joly et Seagor
Մէյմանթէլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա Քոսթա Մանթաշի փողոց։ 14

ՊՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԻՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ Պորտոլի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող տոզենաւք։

Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոնս
Բոսանիէզ	900	Թիպս	2500
Ան ի	3000	Նեքթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսա րիս	2250
Քեսնորուս	3000	Բէրա	1250
Ֆարոս	3000	Ֆինս	2000
Օս անի	3 0	Կասբրնի	1500
Մացիս իս	2500	Իւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ
Ղալաթիոյ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 11—50 13 Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՕՍՄ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեպտեմբեր 20 բուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէոյ, Եոնի խան եւ կամ հեռաւոր հասցէներուն.—
Մանանճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի,
Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սատաք եւ Ռօսիդի,
Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահէ գաբու թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիաս,
կայսրանի հրապարակ.
Գալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց,
Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Քրէմէզի,
Թէվֆիքիյէ խան.
Բերա, Մանանճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի,
Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ,
Պէյօղլուքաէրէ ճատաէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէսալ էֆ.
Բ. Սամարիա, Բէնիաք։
Պոլիս Ս. Միւնիր պէյ, Թէրզագը խան,
Թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ։
17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 12—50

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅՇՆԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՂԵՍՊԱՒՐԿ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արիւններու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցի խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Ծրագրաւորութեան գումար	142,585,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրեալ եւ տոկոս	56,585,800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մանանճիւղին, Ագարեան խան, Վայվոտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մանանճիւղին՝ Ռ. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 33—50

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ
Կայսերական հրամանով արտօնեալ սիկարի թուղթի վաճառման անուան Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկարի թուղթեր ամէն մէկ տարի վրայ նշանակուած թրքական վիճակահանութեան (Արեւելեան Երկաթուղւոյ) թիւերը։ այս թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երկու ամիսը անգամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի չտրուի հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ	պիտի	շտրի	Ա թիւ	շտրողը	1 ոսկի դրամեկան	10000
1	»	»	»	Բ »	»	1 » »	1000
2	»	»	»	Գ »	»	2 » »	500 ոսկան
6	»	»	»	Դ »	»	6 » »	300 »
12	»	»	»	Ե »	»	12 » »	100 »
28	»	»	»	Զ »	»	28 » »	50 »
850	»	»	»	Է »	»	850 » »	10 »
900	թիւեր	պիտի	շտրին	իւրաքանչիւր	վիճակահանութեան։		

Ուշադրութիւն. սիկարի թուղթի տեսարեր ունին թիւ մը եւ թուական որ վիճակահանութեան կրնայ մասնակցելու համար։
Մեր սիկարի թուղթը Վիեննա կայսերական դպրոցը ռնալիզ եղած եւ հաստատուած է ամենաղնիւ տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը։
Ուրեմն գնեցէք մեր թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տեսարը 100 երես միեւնոյն ժամանակ պիտի տանիք ոսկի դրամեկան 10,000։
Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ շտրողը սիկարի թուղթի տեսարի շտրող թիւով ներկայանայ Սալոնիք՝ Սալոնիքի պանքան։ Կ. Պոլիս, Սալոնիքի պանքան։ Իզմիր. Աթանասալա եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ 20—104

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՑՍ. ԹԱԳ. ՍՈՒԱՆԶՍՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՆԻ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ, ՔՐԷՏԻ ՀԻՕՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Ալեքսանդրեան խան։
Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
18 50 23
Ծանօր.—Դուռաներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՑՍ· ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՑԹԻՂ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.
Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքաղրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։
Մանաւանդ բավանդակ Թուրքիոյ մէջ։
Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։
Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զարլը պոյը, թիւ 120։
Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին։ Սարդիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։ 16 36—50

ԼՈՅԴ ԹԻՒՆ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐ. ԸՆԿ.Ը
Ջուս փոխադարձ; հիմնեալ 1845ին
կը գործէ 83 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ
1903 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումարն է ֆր. 1,827,000,000
ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը ֆր. 27,670,882։
ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տեղերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որեւէ Ընկերութենէի մը յանձնուաց բոլիսներէն աւելի անկախական եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ընկալ զրաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առեն։ Տեղերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագրէն հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ։ 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետամնաց ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարվէնէ ընելէ յետոյ իրաւունց կորսուած կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրիները։
ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել
Պոլիս Հալիթալ խան
Վայվոտա փողոց, Վիթալիս խան
40—50 Ղալաթիա
Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհանուր-Գլխաւոր գործակալաց
22 Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
7 1905 Մարտ 15էն սկսեալ ցնոր անօրինուիչիւն։ 3—10

Վոսփորեն կամուրջ

11 15	Գուզզ. Պէշիկթ. Իւսկիւտար
11	Պէպ. արնվ. զրչ. չ կ. պէյլպ. օրթ.
11	Պէյք. բշպ. զանլ. ա հիսար. գնտ. պէշկթ.
12	Ա.հիսար գնտ, պէպ, վան. չէնկ. պէյլպ. զուզզ. պշկթ.
11	Ենմ. մեզզ. պէյքտ. հրպ. ենք.
11 50	Ենմ. սթն. միրկ. ը. հիսար պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. պշկթ.
11 55	Գուզզ. սկիւտար.
12 15	պէյք. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. գանտ. պէշկ.
1	չէնկ. աէյլպ. պէշքթ.
1	պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. պէշքթ.
1 15	Գուզզ. սկիւտար.
11 45	Բ.ա.զվզ. Ենիմ. մէսք. պյքտ. Քարպ. ենք. սթ.ն. էմիրկ. պէ կ.
1	ենք. սթն. միրկ. ը.ա հիսար. գնտ.պէպ, արնվ. զրչ. օրթ. պշիքթ.
1 30	Վնք. չէնկթ. պէյլ. պէշքթ.
1 45	Գուզզ.սկտ.
1	Մէպպ. պյքտ. Քարպ. այր. բշպ. չպք. զանլ. ա.հասչ. գնտ. պէշ.
2 05	ա. հիսաչ. գնտ. չէնկ պէյլ. զուզզ. պշկ.
1 15	Ենմ. մէզր. պյքտ. Քրպ. Օէնրբ. սթն. միրկ. ը.հիսար.պ.պ. պէշիր-
2 15	Արնվ- զրչ. օրթ. պշկթ.
3	Վնք. Զէպ.պէյլ. պէշիր.
3 15	Գուզզ. սկիւտ.
2 45	Եէնմ. մէզպ. պյքտ. Քրպ. եէնք. միրկ. պէշիկ.
3 30	Միրկ. ը. հիսար. պէպ. աքն. զրչ. Օրթ. պէշկթ.
3 15	Պէյք. Բշպ. Զպք. Դանլճ. Ա. Հիսար. Գնտ. պէյլպ. զուզզ. պէշկթ.
4 15	Վան. Զսկլ. պէյլ. պէշկ.
4 20	Ը.հիս. պէպ. արնվտ. զրչ. օրթ. պշկթ.
5 35	Գուզզ. սկիւտ.
3 40	Ը.ա.զվազ. եէնմհլ. մսպ. պէքտ. Քարպ. եէնք. միրկ. ը. հիսար. պէպ. պէշիկ։
5 35	Ա.հիս. գնտ. պէպ. արվ. զ չ. օրթ. պշկ։
4 10	Թրպ.Պէյք. բշպ. չուպ. զնվ. ա.հիս. գնտ. պէյլ. պէշկթ.
6 15	Վասքթ. չէնկ. պէյլ. զուզզ. պշկթ.
5 45	Եէնմմ. մէսրպ. Պէյքտ. Քրպ. եէնք. միրկ. ը. հիս. պէպ. արնվ. զուրչ. օրթ. պշկթ.
7 40	Գուզզ. պէշիկթաչ։
8	Պէպ. արնվտք. վնիք. չնկլք. պյլպ. օրթք. գուզ. պէշիկթաչ։
8	Պէյզզ. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիսարգնտ. պէպ.
8	Եէնմ. մէսր. պ.քտ. Քրպ. ենք. սթն. միրկ. ը. հիսար։
8 14	Ը. ա. զվազ. մէսրպ. պէյք. Քրպ. պյզ. բաշպ. չ էպլ. զանլ. ա. հիսար. գանտ. պանիք. չէնկ. պէյլպ. զուզ. պէշիկթաչ։
9 20	Միրկ. ը. ա. հիսար. գանտ. պէպ. արնվ. զրչ. Չկ. պէյլ. ը.թ. զզկ. պէշկթ.
9 30	Եէնմմ. մէսրպ. պէշրտ. Քարպ. սէնիք. սթէս. միրկ. ը. հիսար. պէպ. արնավտ. օրթ. պէշիկթաչ։
10 20	Պէյզ- բաշպ. չուպլ. զանլ. միրկ. ա.հիսր. գնտ. պէշիկթաչ.
11	Ը. ա. հիսար. գանտ. պէպ. արնվտ. զուրչ. չէնկ. պէշկ.
11 30	Վանիպէօ։
11 40	Պէյլէրպէյ։

Կամուրջեն Վոսփոր

11 45	Սկիւտար
12	Պէշկթ. սկիւտ.
11 50	Պէպ. ա. հիսար
12 45	Պէյզ. մէս.
12 10	Չէշկ. արնվ. պէպ.
12 15	Գզկ. օրթ. պէյլպ. չէնկ.
12 20	Գպթ. Իւսկ. զզկ. օրթքէօյ վանիր.
1 30	Պէշկթ. օրթ. զրչ. ար վ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթն.ենք. Քրպ. պէօյք. մէս. եէնմ. ը. ա. զավազ։
1 45	Պէշկթ. գուզզ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա.հիս. գնլ. չպք. բշպ. պյթզ.
2 30	Պէշկ. օրթ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ.
3 10	Գապթ. սկտ. օրթ. գուրչ. վանր.
3 15	Պշկթ. գուզզ. պէյլ. չէնկ. գանտ. ա. հիս. գանլ. չպուզ. բշպ. պէքթզ. Քարպ.
3 33	Պէշկթ. պէպ. ը. հիսար.
4 5	Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվպ. պէպ. ը. հիսար միրկ. սթն. ենք. Քրպ. պէօյիւր. մէս.ենմ.
4 30	Գապթ. սկտ. օրթ. գուրչ. արնվ. պէպէք. ա.ը.հ.ս. միրկ. գանլ.սթն չպք. ենք.բշպ. պէյք՝զ։
5	Պէշկթ. գուզզ. պէյլ. չէնկ.վանիք. գանտ. ա. հիսար գանլ. չուպ. բաշպ. պէյզ. Քարպ. պէօյք. մէս. եէնմ.
5 40	Պէշկթ. պէյլպ. չէնկ. վանր.
6	Գապթ. Պշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթէն. եէնք. Քրպ. պէօյք. սէս. ենմ. ը. ա. զավազ
6 45	Բշկ. գուզզ. օրթ. Պէյլ. չէնկ. արնվ. վնիք. պ.պէք
7 30	Պշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. եէպք. Քրպ. պէօյք. մէսպ. եէնմ.
8 40	Պէպ. գանտ. ա. ը. հիսր. միրկ.
9	Պէյթզզ. Քրպ.
8 45	Պշկ. գուզզ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար. գանլ. չպուք. բշպ. պէյթզզ.
9 10	Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթն. ենք. Քրպ. պէօյ. մէս. եէնմ.
9 40	Պշիք. գուզզ. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնավ. գանտ. ա. հիսար
10 10	Պէշիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս.
10 25	Պէշքթ. գանտ. ա. հիսար գանլ. չբպուք. բշպ. պէյք. մէսպ. ը. ա. զավաղը
10 30	Պշկ. պէպ. միրկ. սթն. եէնք. Քրպ. պէօյ. սէս. սէն.
10 20	Սկիւտար. Գզկ.
10 50	պէշկթ. Գուզզ. պէյլ. չէնկ. վանիք.
11	Պէշ.գ. օրթ. Գտ ըչ. արսվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սթէս. եէնք. Պէյք.
11 15	Պշկ. պէյլպ.
11 25	Սպիտ. Գուզզ.
11 30	Պշքթ. միրկ. ենիք. Քրպ.պէօյք.մէս եէնմ.
11 35	Պշկթ. գանտ. ա. հիսար. գանլ. չպուզ. բաշպ. պէյքսղ
11 40	Պշկթ. օրթ. արնվ. պէպ. ը.հիսաք. միր. սթ. ենք.
11 50	Գուզ. պէյլ չէնկ. վանիր. պէպ.
12 15	Պշիք. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. եէնրք.
12 20	Պշրկ. զզկ. պէյլ. չէնկ. արնվ.
12 25	Պշշկ. գանտ. ա. հիս. գանլ. բշպ. պէյք.
12 30	եէնք. Քրպ. պէօյք. մէս. եէնմ.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ
Ընդմէջ Հալի և. Գոլսոյ եւ Օսկայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Գոզ	1011	Մալեզ	724
Ալէքթ	3607	Գոնկս	2906	Կրոտնս	1695	Մարէնկս	2273
Անճէլս	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709
Արիոսրս	2277	Ֆիրս	4311	Հիտալկս	1581	Մէրքատ	3557
Գասանս	1822	Տոմինս	987	Հիլատ	3720	Միլ	1057
Գորտոնինս	1264	Տուրս	1383	Հորանիս	3600	Մոնդէպլս	1735
Գրանս	1076	Տրարս	1713	Համէր	595	Մուրիա	2419
Գրիւնս	841	Ֆիսամս	504	Իակս	2354	Վէրս	1033
Գրիֆֆիս	4481	Իպրս	2464	Իտանս	5340	Օհիս	4100
Գէլրս	1371	Լեսորասս	1520	Ճէլնս	1080	Օն ուրքս	4036
Գա իրս	1337	Լեպրս	1841	Քէլնս	1053	Օլանտա	1535
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քէլբինս	2307	Թալէրմս	1637
Դազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քովնս	1760	Բոլս	510
Զիրակ	2739	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բէալնս	1229
Սբսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4532	Լէբանոս	2272	Բինալս	1663
Քլիս	3697	Հա իլես	3069	Լիվորնս	1643	Բոլս	1613
Գոլորասս	4235	Կիկանս	1243	Լոլէզոս	3191	ոմէս	1789

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։
Թալյնս շոգենաւը, նաւապետ Թարն։
Սիբիս շոգենաւը, նաւապետ Սթրոթ։
Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին։
Քլարս շոգենաւը, նաւապետ Պէլանիկ, մայիս 12ին։
Ալէքս շոգենաւը, նաւապետ Հիք, մայիս 19ին։
Ալէքս շոգենաւը, նաւապետ Բէյուրա, մայիս 30ին։
Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԶՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւլիւք Մէհէթ խան, Ղալաթիա 10 21—50

L'IE RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Մարտ
Գ. 29/11 Սեկվաստաքոյ ժամը 10ին առաւ. Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Գերմա, Սամսուն, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Գ. 31/13 Ցտէսա ժամը 10ին առաւ։
Երե. 2/15 Մէրսինա, Իզմիր, Քիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւ։
13 Ցտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 18—30

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ԲԱՓԷԼ ԵՒ ԸՆԿ-
ՍԷՍՏՈՒԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ
Ապրիլ 18էն Սիրֆասի, Մարսիլիոյէն։
» 25էն Իմիրբինի Անոս. եղերքէն։
ՄԵՍՆՈՒԱՆՔ
Ապրիլ 19էն Սիրֆասի, Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։
» 25էն Իմիրբինի, ուղ. Մարսիլիոյ։
» 25էն Պրայսան Անվէրս։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թէֆիկեան քարափին վրայ։
15 16—50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԻՍԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանեցող.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վերոնիկա	10500	Ֆլամինկա	3500
Ռամենեան	10500	Նոմիրիզիա	3500
Գեոգրիան	10500	Բարսա	3000
Լանգուսքրան	9000	Գլոսէսթրան	3500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արագոն	3500
Իսլանդիան	8000	Ռեգենսան	3500
Լոնդրան	8000	Ենսալուզան	3500
Դանդանան	8000	Ֆլորիդան	250
Ֆրէնսիան	8000	Լէսթրան	2000
Ֆանէրնան	3700	Մինեռա	900
Վալենան	3700	Օսորիս	800
Ֆլամինկան	3700	Լեսոն	8
Ֆանդան	3500		

Աղբանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց, որպէսզի այլեւս փերատքելու համար Հաքիրոյ մաքատուանը հանելու համար իրենց հրամանքը դրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ՀԱՍՏԵՆԷՆ
Պալատքիր, քարափին վրայ։
13 23—50 Մաքատատ Հէն տանդ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ
Ժամանակացոյց կառավարք. երթեւեկ.
1905 մարտ 1 (Ն.Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷԳԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 622
Ապր. և Ճմբ.

Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մեկ.	11 —
Գաշին խան		11 31
Զուսրա		12 15
Արբգ էօրէն		12 43
Մանասուն		1 12
Գարման	ժմ.	1 43
	մկն.	1 58